

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 27 1982 LIEPOS - JULY 8 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4 30

SAVAITINIŲ IVYKIŲ APŽVALGA

ERDVĖLAIVIS COLUMBIA GRĮŽO KETVIRTA KARTA

JAV-ų nepriklausomybės šventės dieną, liepos 4-tąją, pasitiktas paties prezidento Reagan'o ir tūkstančių džiūgančių amerikiečių erdvėlaivis COLUMBIA, apskriejęs 4.700.000 km erdvėje, sėkmingai nusileido Kalifornijoje, Edwards aviacijos bazėje. Ketvirtoji erdvėlaivio kelionė buvo beveik be klaidžių ir atliko keletą slaptų karinių uždavinių.

Š. m. lapkričio mėn. prasidės reguliarios erdvėlaivių kelionės erdvėn. Jie nušė ir paleis į orbitas komunikacijos satelitus, karinius stebėjimo įtaisus ir t.t. Iš viso tokių pakylančių ir grįžtančių erdvėlaivių planuojama pastatyti keturi. Jų kaina viršys 10 milijardų dolerių.

Paskutiniosios erdvėlaivio kelionės pilotas buvo Mattingly ir jo pavaduotojas Hartsfield.

Sovietų spauda leidžia piktes komentarus pabrėždama, kad numatyta Amerikos erdvės programai skirta karinio ginklavinimo reikalams. Washington'e to nepaneigia, bet primena, kad sovietų erdvės programa jau seniai skirta kariniams reikalams ir todėl Amerika priversta susirūpinti.

Sovietai jau išbandė specialias raketas, kuriomis galima sunaikinti erdvės satelitus ir pakilusias erdvės raketas.

LENKIJOS EKONOMINIS GYVENIMAS NEGERĖJA

Lenkijos Seimas išklausė visą eilę nelinksmų pranešimų: "Nežiūrint politinės vadovybės, vyriausybės ir visuomenės koncentruotų pastangų, recesija nebuvo sustabdyta", - pranešė planavimo komisijos p-kas Z. Geretych. Produkcija yra 6% žemesnė negu praeitais metais per tokį pat laikotarpį.

M. Moczar stipriai priekaištavo vyresniųjų tarnautojų grupėms, kurios nepajėgė įvykdyti vyriausybės nustatytą ekonominę programą. Lenkijos industrija kenčia dėl blogos organizacijos, nerūpestingo darbo ir eikvojimo".

Paskutiniais keliais metais Lenkijos ekonomija labai nukentėjo, nes 1970-ųjų dešimtmėį, pasiskolinusi iš Vakarų pinigų, ekonominius gyvenimus staigiai pakilo. Bėda, tačiau, kad investavimai nesukūrė tiek svajojamo eksporto, ir netrukus buvo prisigiminta 27 bil. skolų užsienyje.

Dabar maistas Lenkijoje yra toks brangus, kad 30% normų kortelių lieka neišpirtos.

MIRĖ DOMINIKONŲ RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

Prezidentas Antonio Guzman, įgyvendinęs daugelį reformų Dominikonų Respublikoje, buvo rastas negyvas su kulkos žaizda galvoje. Oficiali valstybės žinių agentūra teigia, kad prezidentas persišovė netyčia, valydamas savo revolverį. Tačiau amerikiečių tarpe kalbama, kad jis nusižudęs, nes buvo rastas negyvas vonioje.

Prezidento pareigas perėmė viceprezidentas Jacobo Majluta, 48 m. amžiaus. Jis pažadėjo, kad perleis prezidento pareigas nedelsdamas naujai išrinktam prezidentui Salvador Jorge Blanco. Pastarasis nesenai laimėjo rinkimus ir yra tos pačios partijos narys, kaip Guzman.

Antonio Guzman buvo sulaukęs 71 metų amžiaus ir nebekandidavo. Jeigu Guzman būtų pats perdavęs pareigas naujam prezidentui, jis būtų buvęs pirmas Dominikonų respublikos prezidentas savo valia ir pagal įstatymus perleides valdžią tos šalies istorijoje.

KARAS NARKOTIKAMS

Prez. Reagan'as sušaukė į pasitarimą 30 departamentų ir valdžios agentūrų atstovus, ragindamas mobilizuoti visas jėgas kovai prieš narkotikų vartojimą, ypač jaunimo tarpe.

JAUNASIS PRINCAS PAVADINTAS

Didž. Britanijos sosto įpėdinio princas Charles ir jo jaunos žmonos Dianos pirmagimis sūnelis pavadintas William Arthur Philip Louis vardais. Trumpiau jis bus žinomas kaip Prince William of Wales. Po savo tėvo, jis yra sekantis Britanijos sosto paveldėtojas. Jeigu kada nors taps Britanijos karaliumi - bus tituluojamas William'u Penktuoju.

PRANCŪZIJOS SUSISIEKIMO MINISTERIS MONTREALYJE

Prancūzijos susisieikimo ministeris Charles Fiterman lankėsi Montrealyje, pakviestas Montrealio miesto mero Jean Drapeau. Meras tarėsi dėl savo senos svajonės/o jam jų netrūksta, tik visos brangiai kainuoja... ir ne pagal kišenę/įgyvendinimo. Jis nori pastatyti labai greitą susisieikimo/TGV-train aggrandę vitesse/ geležinkelio liniją tarp Mi-

rabelle aerodromo Mont-realis ir New Yorko. Tokiu būdu, jo nuomone, būtų išgelbėtas šis pustūštis ir, atrodo, per anksti ir bereikalingai pastatytas aerodromas. Fiterman tarėsi taip pat ir su federalinės vyriausybės ministerais.

Jis yra vienas iš keturių Prancūzijos komunistų partijos atstovų socialistų prezidento Francois Mitterand kabinete.

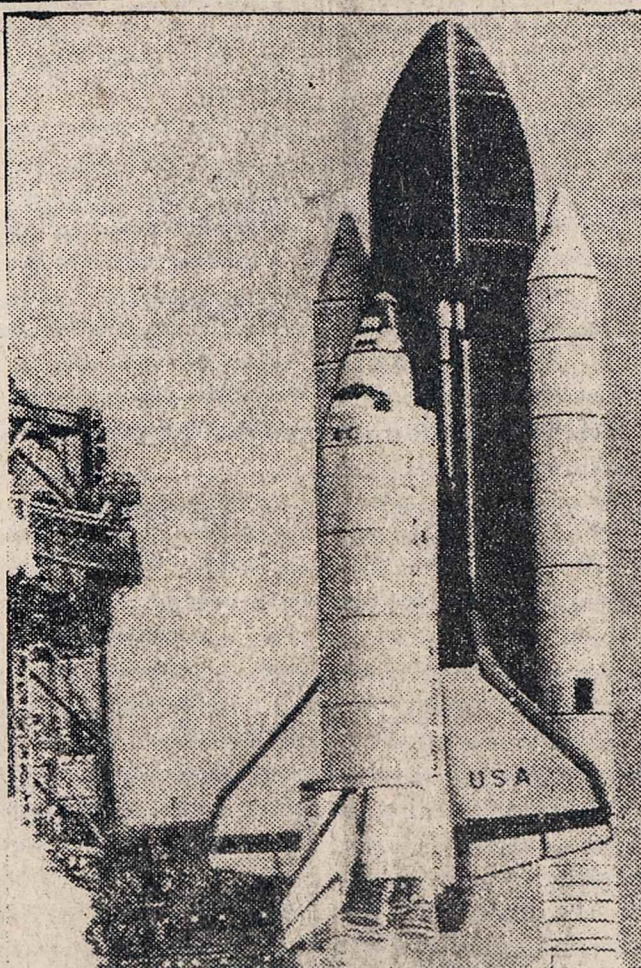
ALLIANCE QUEBEC VEL KREIPĖSI Į LEVESQUE DĖL ANGLIŠKAI KALBANČIŲ TEISIŲ

Alliance Quebec sąjūdis, įsteigtas ginti teises angliškai kalbančių šios provincijos gyventojų, vėl susitiko su premjeru Levesque ir jam įteikė šiuos skundus bei reikalavimus:

- 1/ Numatomoji mokyklų reforma visai panaikintų angliškųjų mokyklų tinklą bei administraciją už Montrealio miesto ribų.
- 2/ Visos iškabos turėtų būti parašytos abejomis oficialiomis Kanados kalbomis.
- 3/ Prancūzų kalbos egzaminai, kurie privalomi tik ne prancūzų kilmės asmenims turėtų būti panaikinti arba taikomi visiems tokių profesijų atstovams.
- 4/ Įstatymas Nr. 101 verčia ir visas angliškas institucijas tarpusavyje ir net asme-

VENEZUELOS LIETUVIAI LAIMĖJO PREMIJĄ

III-iame Tautinių Šokių Festivalyje Venezuelos Lietuvių Jaunimo Sąjungos Tautinių Šokių Grupė laimėjo TREČIĄ vietą. Visos grupės, o jų buvo 17 - buvo labai gerai pasirošusios. Pirmąją vietą laimėjo Asturias šokėjai, antrąją - kataliniečiai. Aras Mažeika vadovavo lietuvių grupei, kuri laimėjo premiją už sušoktą "Gyvatarą". Festivalyje dalyvavo latviai, Canarų salų šokėjai, kroatų, galai, vengrai, graikai, portugalai, meksikiečiai, italai, basakai, kolumbiečiai, ukrainiečiai, luzitaniečiai ir venezueliečiai.

Erdvėlaivis "Columbia"

niui su asmeniu nuo 1983 m. kalbėti tik prancūziškai. Šią nesąmonę prašoma panaikinti.

- 5/ Į angliškas mokyklas turi būti leidžiama stoti visiems angliškai kalbantiems asmenims šioje provincijoje.
- 6/ Daugiau ne prancūzų kilmės asmenų turėtų būti priimti į valdiškas tarnybas provincijos žybybose.

Šiuo metu tėra apie 5% tokių asmenų, nors angliškai kalbančiųjų mažuma Quebec'e siekia 20%.

R. Levesque pažadėjo tik raštu atsakyti į šiuos nusiškundimus bei pastabas rugsėjo mėnesį.

PAAIŠKĖJO CHARON VAGYSTĖS BENDRAS

Quebec'o Liberalų Partijai neatlaidžiai reikalaujant, pagaliau paskelbta pavardė asmens/anksčiau buvo rašoma, kad jisai sakėsi esąs Charon'o asmeninis saugas/ kuris bandė iš pradžių grasinimais, o vėliau panaudodamas fizinę jėgą sutrukdyti Eaton'o krautuvės detektyvams suimti buvusį provincijos parlamento pirmininką Claude Charron. Tai 29 m. Drummondville gyventojas, Jean - Luc Gauthier, kurio teismo data nustatyta š. m. rugpjūčio mėn. 5 d.

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS INSTITUTAS PRAŠO NUOTRAUKŲ

Pedagoginis Litanistikos Institutas šiuo metu ruošia 25 metų sidabrinį sukaktuvinį leidinį. Jei kas turėtų nuotraukų iš Instituto veiklos, prašome paskolinti jas galimam atspausdinimui. Nuotraukas siunčiant, prašome pažymėti fotografą, nuotraukoje esančius asmenis ir datą, jei galima. Priimame ir PLI darbuotojų asmeniškas nuotraukas. Nuotraukas siųsti šiuo adresu: R. Vitas, Lithuanian Institut of Education, 5620 South Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA.

PRANEŠA ALTA:

PASITARIMAS SU KITATAUČIAIS REDAKTORIAIS

Amerikos Lietuvių Tarybos suorganizuoti pietūs ir pasitarimas su etninių grupių redaktoriais gegužės 5 d. praėjo labai sėkmingai, dalyvaujant ukrainiečiams, čekams, lenkams.

PRANEŠA ELTA:

MASKVA BIJO VYSKUPO STEPONAVIČIAUS PASKELBIMO KARDINOLU

Iš LKB Kronikos (50 nr., 1981. XII. 8) sužinome, kad pernai Lietuvoje labai bijotasi, jog Maskvai pavyks pravedti tris "patikimus" vyskupas, tačiau Vatikanas atsisakęs juos patvirtinti. Šių metų balandžio mėnesį Vatikanas vėl laukėsi Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, vyskupas Liudvikas Povilionis, kurio vizitas, greičiausia, buvo susijęs su naujų vyskupų skyrimo klausimu.

Šią temą Romoje italų kalba leidžiamos ELTA-Press kovo numerio įdomiai gvildena biuletenio redaktorius prel. Vincas Mincevičius. Anot jo, didžiausia klūtis naujų vyskupų paskyrimui yra vyskupas Julijonas Steponavičius, kurį daugelis laiko Popiežiaus paskirtu kardinolu "in pectore". Toji Sovietų persekiojama ir į provinciją ištremta ypatingos reikšmės asmenybė yra tapusi "šviesos žiburiu" tikintiesiems ir netikintiesiems lietuviams. Kai net provoslavų bažnyčia žavisi vyskupu Steponavičiumi ir prašo jo patarimų, Kremlius paprastai bijo, kad jo viešai nepaskelbtų kardinolu.

Todėl, rašo ELTA-Press, Vyskupas Povilionis atsidūrė "tarp kūjo ir priekalo". Pernai spalio mėnesį jis jau buvo beveik išsprędęs savo uždavinį - sugražinti į pareigas tremtinius vyskopus Steponavičių ir Sladkevičių, už tai paskiriant tris Maskvos remiamus vyskopus -- bet pasitarmai staiga nutrūko ir Povilioniui teko grįžti Vilniuje konskrevavimą patvirtinančių Popiežiaus raštų. Kaip aiškina ELTA-Press, Vatikanas staiga permatė Maskvos kombinaciją: bemačiant pašventinti naujuosius vyskopus, o tik po to "derėtis" dėl galimo ištremtųjų vyskupų gražinimo į pareigas. Vatikanas nenorėjęs Lietuvos Katalikų Bažnyčios pastatyti į režiminės hierarchijos kontroliuojamos rusų stačiatikių padėtį. Pasak ELTA-Press, didžioji Lietuvos kunigų ir pasauliečių dauguma sutaria, kad geriau pasilikti be vyskupų, negu susilaukti tokių, kurie būtų tik valstybės pareigūnai.

LIETUVOS IDEOLOGAI NEPATENKINTI ATEISTINE PROPAGANDA

Okupuotos Lietuvos spaudoje, šalia puolamųjų ideologinės kontraofenzivos" straipsnių, pasirodo vis daugiau nusiskundimų ateistinės propagandos lygiu. Apie tai rūpėsčio kupinu tonu Literatūroje ir Mene (1982. IV. 17) rašo Gintaras Jatkonis ("Akistatoje su religija - pastabos apie ateistinę kultūrą"). Jo nuomone, ateistinė žurnalistika nepatenkinamo lygio, o ateistinės publicistikos visai nėra. Per penkmetį išleista 70 publicistikos knygų, bet jose, "deja", nerandame ateizmo temų". Jatkonis pasigenda tokios ateistinės figūros, kokia buvo Jonas Ragauskas, novelės ateistine tematika, kokia rašė Petras Cvirka ir Antanas Vienuolis, "nekalbant apie stambesnių žanrų kūrinius".

Autorius ragina pagilinti ir sumoderninti ateistinę propagandą. Prabėgomis užsimindamas apie "sąžinės kalinius", bet jų nevardindamas, jis teigia, kad "ne vietinės reikšmės "šventosios", ir ne ekstremistai, siekiantys kankinių laurų, turėtų būti pagrindiniai nūdienos ateistinių raštų tainikiniai". Jatkonis pritaria "neprincipingų" komjaunuolių nubaudimui. "Jei komjaunuolis nusileidžia būsimos uošvės ar motinos reikalavimui "imti šliubą"... Kaip rašo sąjunginė komjaunimo spauda, pernai mūsų respublikoje už aktyvų dalyvavimą religinėse apeigose su komjaunimo bilietu atsiskaidino devyniolika jaunų principingų žmonių. Autorius siūlo įsteigti ateizmo spec-kursą žurnalistikos specialybės studentams, kasmetinį žurnalistų Sąjungos skelbiamą geriausio publicistinio kūrinio ateistine tema konkursą ir t.t.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.
Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA
Telefonas: (514) 366-6220

Second Class Mail. Registration Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuanian
Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje — \$ 14.00
Visur kitur — \$ 15.00 Rėmėjo — \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra, gražinami
tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija
arba leidykla neatsako.

KAS NUŽUDĖ KETURIS KOMUNARUS ?

IŠ VYTIS Nr. 6

/LIETUVOS POGRINDŽIO SPAUDA/

Šių metų /1979 m. Red./ gruodyje sukanka 54 metai nuo taip vadinamo fašistinio perversmo Lietuvoje ir nuo keturių komunarų sušaudymo. Istorikai tvirtina, kad gruodžio 17-tosios perversmo organizatoriai buvo tik žaisliukai tarptautinių jėgų rankose. Pagrindiniu perversmo inspiratoriumi laikomas Josifas Stalinas.

Lenkija siekė prisijungti ne tik Vilniaus kraštą, bet kartu ir visą Lietuvą. Kai ji pasiūlė sudaryti Lenkijos ir Pabaltijo kraštų karinį anitarybinį paktą, Lietuvos vyriausybė, protestuodama prieš Vilniaus okupaciją atsiskė sėsti kartu su Lenkija už derybų stalo. Lenkų politi-
kai nekarta svarstė planą ginklu priversti paklusti "nesu-
kalbamą" kaimynę. Ginkluotos intervencijos pavojus ypač
padidėjo 1926 m. gegužyje, kai Pilsudskis įvykdė karinį
perversmą, o Lietuvoje kairiosios partijos laimėjo sei-
mo rinkimus. Po rinkimų, amnestijos įstatymu, iš ka-
lėjų buvo išleisti Lietuvos komunistai, kurių tuo metu
buvo 507 / kadangi to meto komunistų partijos nacionali-
nė sudėtis neskelbiama, lietuviai joje, matyt, sudarė ma-
žumą/. Socialdemokratai ir valstiečiai liaudininkai bu-
vo priversti remtis tautinių mažumų balsais ir mokėti už
tai didelėmis politinėmis nuolaidomis. Svetimtaučių mi-
nios, nešdamos raudonas vėliavas, komunizmo "apašta-
lų" portretus, dainuodamos revoliucines dainas ir šauk-
damos antilietuviškus lozungus, žygiavo Kauno gatvėmis.
Murzini gatvės vaikėzai viešai užgauliodami Lietuvos lais-
vei ir nepriklausomybei nusipelnčius patriotus, mokslei-
vius, studentus. Esant tokiai padėčiai, Pilsudskis atvi-
rai ėmė ruošti Lietuvos "vadavimui" iš marksistinės
anarchijos.

Susidaręs pavojus Lietuvos suverenumui baugino Sta-
liną. Jis laikinai norėjo išsaugoti Lietuvos teritorinį ne-
priklausomumą.

Mažytę, kaimynų apkarpytomis sienomis Lietuvą, Sta-
linas tikėjosi kada nors sugrąžinti į "motinos Rusijos"
glėbį. Lietuvai tapus Lenkijos provincija, jos "išvadavi-
mas" taptų įmanomas tik kartu su Lenkijos okupacija.
Šiam žingsniui nebūtų ryžęsis, kadangi už Lenkijos nuga-
ros stovėjo galingi Vakarų sąjungininkai. Maskvai reikė-
jo antilenkiškos orientacijos Lietuvos vyriausybės vadovo,
sugebądanti likviduoti Lietuvoje anarchiją, sukurti politi-
nį režimą, pajėgų atsispirti karinei Lenkijos intervenci-
jai. Tam Stalinas numatė Augustiną Voldemarą. Inaugu-
racinė premjero Voldemaro kalba neapvylė Stalino: "poli-
tine prasme mums su Rusija daugiau bendrų interesų, ne-
gu su Lenkija. Lenkija su Rusija niekada nebus geri drau-
gai, ir todėl mums reikia nusitverti į Rusiją. Tol, kol
nebus išnarpoti Lietuvos ir Lenkijos ginčai, Rusija visa-
da bus Lietuvos draugas... Realiai imant, mes su Balti-
jos kraštais negalime eiti išvien, nes šie kraštai per daug
orientuojasi į Lenkijos pusę. Šios valstybės bijo Rusijos,
ir todėl ieško sau sąjungininkų Varšuvoje. Lietuvai rusų
pavojaus nėra vien dėl tos paprastos priežasties, kad
Lietuva su Rusija neturi bendrų sienų. Jei kiltų karas
tarp Lenkijos ir Rusijos, Lietuva liktų visai nepaliesta.
Kitaip yra su Latvija ir Estija." / citata iš J. Paleckis.
"Žingsniai smėly, 1978, psl. 279./

Metams praėjus, Respublikos prezidentas A. Smeto-
na pašalino Voldemarą nuo Lietuvos valstybės vairo. 1934
m. birželio mėn. Voldemaras ginkluotos jėgos pagalba,
mėgino sugrįžti į valdžią. Po keturių metų kalėjimo, jis
buvo ištremtas iš Lietuvos. 1939 m. sugrįžo į tėvynę,
tačiau 1940 m. pavasarį už politines intrigas vėl buvo iš-
tremtas į užsienį. Birželio antroje pusėje Voldemaras
pasirodė Berlyne, nesislėpdamas ketinimo grįžti į bol-
ševikų okupuotą Lietuvą. Ką tik iš Lietuvos pasitraukę
politikai aiškino jam, kad Lietuvos suverenumą palaidojo
rusiški tankai, ir bet kokia Lietuvos politikų intervenci-
ja nieko nepakeis. Tačiau Voldemaras nesileido atkal-
bamas. Jo sugrįžimas į Lietuvą patvirtino įtarimą, kad
1926 metais jis buvo Stalino statylinis.

Sugrįžusių Voldemarą greit suėmė ir įkalino. Kalė-
jime prie jo buvo prileidžiami tik aukšti komunistai / pvz.
B. Baranauskas/, kurių elgesys buvo perdėtai mandagus.
Netrukus Voldemarą su palydovu išsiuntė į Šiaurės Kau-
kazo miestą Ordženikidžę... dėstyti prancūzų kalbos. M.
Gedvilai leidis, ten nuvyko ir jo šeima. Reikia neužmirš-
ti, kad pagrindinė komunistų spauda Voldemarą vadino
keturių komunarų būdeliu. Tuo tarpu Saugumo departa-
mento direktoriui A. Povilaičiui ir Vidaus reikalų minis-
trui K. Skirui einant savo tiesiogines pareigas, nebuvo nu-
žudytas nei vienas komunistas. Nežiūrint to, jie buvo iš-
vežti į Maskvą ir be jokio teismo nužudyti /Red. pabr./.

2psl.

KANADOS LIETUVIŲ FONDO KNYGA - ALBUMAS

Praeitais metais atiduota Litho- Art spaustuvei
Kanados Lietuvių Fondo knyga- albumas jau atspausa. Jos
turinyje plačiau pavaizduotas šio Fondo steigimas ir jo 20
metų veikla. Joje patalpinta Fondo narių ir jų įnašų są-
rašai - eilinis ir alfabetinis, čarterio ir įstatų nuorašai,
o taip pat spaudos atsiliepimai, bet daugiausia puslapių
užima Fondo narių- gyvų ir mirusių fotografijos, kurių su-
dėta 415.

Šią knygą galima įsigyti Toronte pas: KLF išdininką
A. BUMBULĮ, 200 Indian Grove, P. LEIJ, 32 Weatherell
st., dr. A. PACEVIČIŲ, 9 Riverside Cr. ir LIETUVIŲ
NAMUOSE pas K. Daunį. Knygos kaina 15 dol. kietais ir
12 dol. minkštais viršeliais.

Provincijoje jas galima gauti pas Fondo įgaliotinius:
DELHI - P. Augaitį, HAMILTON ir LONDON -
J. Berseną, MONTREAL - B. Staškevičių, OTTAWA
- A. Paškevičių, SAULT Ste. MARIE ir SUD-
BURY - J. Skardį, ST. CATHARINES - J. Šarapnic-
ką, WINDSOR - S. Naikauską.

Kadangi didesnio kiekio siuntimas paštu yra nepato-
gus ir brangiai kainuoja tai čia minėti Fondo įgaliotiniai
prašomi pasirūpinti tas knygas iš Toronto atsigabenti
pasinaudojant proga kai kas nors važiuos į Torontą. Kny-
gų reikalų kreiptis pas P. LEIJ tel: 763-2323, adr. 32
Weatherell st. Toronto, Ont., M6S 1S7.

Gyvenantieji tolimesnėse vietovėse Fondo įgaliotiniai
ir tautiečiai norėdami įsigyti tų knygų gali kreiptis čia
nurodytais adresais ir knyga galės būti pasiųsta paš-
tu pridėjus prie knygos kainos 2 dol. persiuntimo išlai-
doms.

KLF LEIDINIO KOMISIJA

Yra nuomonių, kad Staliniui reikėjo Voldemaro kaip
įrankio susidoroti su Karoliu Požėla ir kitais Maskvai
nepaklusniais komunistais. Tai prielaidai paremti patei-
ksime istorinius faktus.

1918 metų pabaigoje Leninas propagandiniams sumeti-
mais pasiuntė prieš Lietuvos respubliką išjungtą iš lenkiš-
kos vakarų divizijos 5-tą Vilniaus pulką /lietuviai sudarė
jame mažumą/ ir rusišką Pskovo diviziją, prieš tai
"perkrikštijęs" lietuviškąja. Tiesa, internacionalinės
latvių divizijos sudėtyje kovėsi pusiau lietuviškas Šiaulių
pulkas. Po poros mėsių iš pulko beliko vos keliasde-
šimt karių. Besitraukianti nuo bolševikų vokiečių kariuo-
menė buvo visiškai demoralizuota. Kareivių tarybose
pagrindinį vaidmenį vaidino spartakininkai, priešingai lie-
tuvų tautinėms aspiracijoms. Be šūvių, vykdydami iš-
ankstinį susitarimą, jie perleido Leniniui Vilnių. Tuo me-
tu Kapsukas ir Angarietis pasiuntė į Lietuvos kariuome-
nės užnugarį komunistų būrelį. Pastarųjų uždavinys bu-
vo pjaustyti telefono bei telegrafo stulpus ir deginti tiltus.
Alkanieji, klumpėdami ir blogai ginkluotiems Lietuvos
kaimų bernams visai netikėtai pavyko sulaukyti rusų puo-
limą. Tiesa, pradžioje Lietuvos kariuomenei talkininkų
ne saksu savanorių. Tačiau netrukus jie ėmė broliau-
tos su rusais. Lietuvos vyriausybei reikalaujant, Antan-
tės valstybės priverstė juos 1919 metų liepos 1 d. pa-
likti Lietuvos teritoriją. Nuo šios dienos Lietuvos respub-
lika kovojo su bolševikine Rusija viena. Rugsėjo paba-
goje rusai buvo nustumti už Dauguvos.

Kelios dešimtys komunistų perėjo Lietuvos sieną ir
pasklido po mūsų kraštą vykdyti Lenino inspiruotos kovos
prieš Lietuvos suverenumą. Tokių tarpe buvo ir Požėla,
laikini apsisostojęs Raseiniuose. Apsimetęs nusivylusiu
komunistu, jis prisiplakė prie socialdemokratų. Kartu iš-
leido vieną legalaus savaitraščio "Darbo Žodis" numerį.

Partijos nurodymu, 1920 metų pradžioje Požėla per-
sikėlė į Kauną. Čia jis išrinktas Lietuvos ir Baltarusijos
KP Centro biure nariu. Tačiau Kapsukas su Angariečiu at-
sisakė patvirtinti Požėlos kandidatūrą. Pasirodo, "Darbo
Žodyje" buvo atspausdintas straipsnis, kurio autorius tvir-
tino, kad "žmogus ir piliečio teisės" nedaug teturėjo pa-
garbos komunistų metu" /K. Požėla. Raštai, V., 1960, p.
25/ LKP /b/ "tėvai" pareikalavo "nepriekaištingo prie par-
tijos darbo" /J. Arvasevičius, Karolis Požėla, V., 1976, p.
87-88/.

Venezuelos lietuvių tautinių šokių grupė laimėjusi III-ią vietą Festivalyje, Caracas mieste

1920 metų liepos 12 dieną Maskvos Taikos sutartimi
Leninas buvo priverstas pripažinti Lietuvą de jure su
sostine Vilniuje. Į sutarties straipsnis skelbė... Rusija
be atodairų pripažįsta Lietuvos valstybės savarankiškumą -
mą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo ei-
nančiomis juridinėmis sėkmėmis ir gera valia visiems
amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, ku-
rių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir teritorijos atžvilgiu"
/Lietuvos TSR istorijos šaltiniai, IV t., V., 1961, p. 67/.
Tačiau po dviejų dienų, persekiama lenkų kariuomenės,
raudonoji armija vėl okupavo Vilnių. Greit čia atsidan-
gino Kapsukas su Angariečiu. Jie siuntė pagrindinį tūno-
jusiems komunistams instrukcijas dėl Lenino naujai su-
manyto Lietuvos okupacijos įteisinimo. Tuchačevskio ar-
mijai užėmus Varšuvą, Lietuvos komunistai turėjo sudary-
ti laikinąją Vyriausybę ir jos vardu prašyti Leniną pa-
galbos "sukilusiai" Lietuvos liaudžiai". Stalinui sužlugd-
žius Varšuvos kautynes, Leninas buvo priverstas atsisa-
kyti Lietuvos "sukilimo". Rugsėjo 26 dieną bolševikai
paliko Vilnių.

Požėla už pademonstruotą uolumą, ruošiant "sukili-
mą", buvo išrinktas LKP/b/ Centro biuro nariu. Angarie-
tis su Kapsuku, tikėdamiesi greitai laiku sugrįžti į Lietuvą,
paliko čia /Kaune/ LKP/b/ Centro biurą, o Užsienio biurą
- Smolenske. Užsienio biuras buvo pavaldus Centro biu-
rui.

Iš 21 metų spalio mėnesį Rygos sutartimi pripažinęs
Lenkijai Vakarų Baltarusiją ir Vilnių, Leninas palaidojo
Kapsuko ir Angariečio viltį grįžti į Lietuvą. Todėl jie sten-
gėsi vadovaujantį LKP/b/ institutą perkelti į Maskvą ir iš-
ten vadovauti vietiniams komunistams. Ambicingas Požė-
la "neprirengęs Angariečio pateiktam projektui, kuriame bu-
vo siūloma sudaryti politinį biurą, kuris dirbtų Rusijoje ir
Organizacinį biurą Kaune" /J. Arvasevičius, p. 117/. Anga-
rietis pasikvietė Požėlą deryboms į Maskvą. Kaune veikęs
sekreteriatas, kurio sekretoriumi buvo Požėla, pareika-
lavo nevykti į Maskvą. K. Požėla pasisakė, kad būtų vienas
savarankiškai vadovaujantis organas ir dirbtų Lietuvoje.
Tokios nuomonės buvo ir kiti Sekretoriato nariai. Prasi-
dėjo ginčas tarp Z. Angariečio ir V. Kapsuko iš vienos pu-
sės ir CK Sekretoriato - iš kitos"/ten pat/.

Pagaliau 1922 metų spalio pabaigoje Požėla buvo pri-
verstas išvykti į Maskvą. Pakeliui už nelegalų sienos per-
ėjimą jis trims mėnesiams pateko į Švenčionių kalėjimą.

/ bus daugiau /

MIRĖ GUZENKO

Prieš 37 metus Igor Gu-
zenko paliko Sovietų Amba-
sada Ottawoje su reikšmin-
gu krūviu dokumentų, kurie
atidengė sovietų šnipų tinklą
Kanadoje.

Pagal jų parodymus ir do-
kumentus paaiškėjo, kad šis
tinklas buvo plačiai užmes-
tas. Atatinkami asmenys ir
kontaktai buvo išskverbę
į Kanados Tyrimų Tarybą,
Ginklavinimo ir Aprūpinimo
Departamentą, Bank of Ca-
nada, kariuomenę ir net Bri-
tų pasiuntinio Kanadai biurą.

Kai kurios perduodamos
žinios atrodė nereikšmingos,
industrinio šnipinėjimo ly-
gyje, bet kai kurios inform-
cijos buvo žymiai svarbes-
nės. Rusai ypatingai domė-
josi Kanados atradimais
ginklų srityje, anti-povande-
ninių laivų kovos metodų
vystymu, JAV kariuomenės
judėjimu Europoje ir Kana-
dos oro gynyba. Jie ieškojo
žinių apie asmenis, kurie tu-
rėjo aukštas pareigas vy-

riausybėje. Po atominės
bombos išsprogdimo Japo-
nijoje, jie ieškojo visokiau-
sų detalių apie branduo-
linius tyrinėjimus, kuriuose
dalyvavo kanadiečiai, apie i-
mones Chalk River, Ont.,
plote. Netgi reikalavo urani-
jaus pavyzdžių. Tai jie gau-
davo iš britų mokslininko
Alan Nunn May. Jis dirbo čia
atominų tyrimų stotyje.

Po šių Guzenko parodymų
tada buvęs Kanados min. p-
kas Mackenzie King, britų
pasiuntinys Cl. Attlee ir JAV
prez. Harry Truman aptarė
šių nepaprastą situaciją ir
buvo sutarę veikti tyliai ir
atsargiai, atidengiant ir ti-
riant specifinių asmenų
veiklą. Tačiau - ambicingas
ir egoistiškas JAV žurna-
listas / o gal ir vienas iš
šnipų? / Drew Pearson pa-
skelbė Guzenko istoriją...

Todėl buvo įsteigta Kara-
liškoji Komisija prie Kana-
dos Augščiausiojo Teismo.
Ji gavo leidimą dirbti slap-
tai, įsakyti areštus, įtaria-
miesiems atimti "habeas
corpus" teises.

Teisme Guzenko liudijimai
tesėsi keletą dienų ir buvo
tikrai sukrečiantys. Jis liu-
dijo uždengęs veidą maišu,
bijodamas keršto. Baimė ne-
apleido jo visą gyvenimą.

Kanados vyriausybė sutei-
kė jam pilietybę, naujus as-
mens dokumentus ir pensiją,
apsaugą.

Jam mirus, radijo prog-
ramose jis buvo plačiau
prisimintas čia, Kanadoje.
Sužinojome, kad turėjo žmo-
ną ir porą vaikų. Pradžio-
je, įkyriai vienoje stotyje ra-
dijo pranešėjui klausinėjant
kur jis ir jo šeima buvo ap-
gyvendinti, asmeninis Guze-
no draugas atsisakė pasaky-
ti, pilnai suprassdamas liku-
sios šeimos jausmus. Ta-
čiau įkyrus, ir galima sa-
kyti be jokios etikos žurna-
listai vistiek iškniso, ko ne-
buvo reikalo viešai skelbti.
Na, ir pranešė. Komentariai
inteligentiškai ir norma-
liai galvojančiam ir mogui -
nereikalingi... b.

NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

ŽVILGSNIS EUROPON

EKSKURSIONĖS KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Z. PULIANAUSKAS

/ tęsinys /

Versalio Parke- daug vandens baseinų. Didžiausias - Neptūno baseinas. Daug įvairių skulptūrų ir skulptūrų - romis papuoštų fontanų. Fontanus aprūpinti vandeniu šių laikų gyventojams labai brangiai kainuoja, todėl jų naudojimui ribotas. Karalių viešpatavimo laikais vanduo buvo bandyta atvesti iš Senos ir Eure upių, bet staiga prasisidėjus karui 1688 m. šios pastangos nutrūko. Dabar vandenį gauna iš aukštumų kanalais, kurių jau yra iškasta apie 180 klm. Kitais kanalais ir latakais vanduo dabar paskirstomas po visą parko ir rūmų teritoriją. Nuo rūmų terasos veda į oranžarėją ir dirbtiną Šveicarų ežerą, didžiausią po Grand Canal, iškastą šveicarų apsaugos karių tarp 1678-1681 m. Jis yra 740 jardų ilgio ir 233 jardų pločio. Oranžarejos paviljonas statytas 1684-1686 m. Mansart'o. Jis yra 168 jardų ilgio; kiti du pagalbiniai - mažesni. Oranžarėją lėkūrus, joje buvo patalpinta 3000 įvairių vaiskrūmių. Virš 150.000 gėlių buvo sodinama parko ir sodo dekoravimui. Dabar tas skaičius sumažėjo. Čia auga apie 1500 apelsinų ir 400 kitokių medžių. Oranžarejos šiltnamiai - labai vertingas architektūrinis atžvilgiu. Jį taip vertina ir patys prancūzai, ir svetimieji lankytojai.

Iki nuovargio apžiūrėję pasaulį, turbūt, didžiausią ir gražiausią parką ir sodą, grįžome į Paryžių. Įdomu prisiminti Versalį truputį ir iš istorinės pusės.

Henrikas IV labai mėgo medžioti tos apylinkės kaimo miškuose su savo prieteliais. Kartais pasiimdavo su savimi ir savo pakykusį vyr. sūnų Dauphin - būsimąjį Liudviką 13-tąjį. Netrukus Henrikas IV čia nusipirko žemės ir 1624 m. pasistatė nedidelį paviljoną. Vėliau turėjo būti pastatytas didelis pastatas. Kiek vėliau jis nusipirko dar gabalą žemės iš Versalio turtuolių Gondi šeimos. Taip pasididinęs žemės plotas ir išsikūręs šiame kaimelyje, planavo išeiti pensijon. Bet jo staigi mirtis sustabdė šiuos planus. Sūnus Liudvikas XIV nusistatė tėvo planus įgyvendinti 25 metų bėgyje ir pradėjo tėvo pastatus pertvarkyti. Tuojau pastatė mažą oranžarėją ir šiltnamį, kad galėtų laikyti savo vis didėjančią kolekciją egzotinių gyvulių. Planuotojo ir konstruktoriaus Le Notre pasiūlymu, pastatai buvo padidinti, kad atitiktų sodo žemės dydžiui. Padidinti ir pagražinti pastatai ir sodas labai patiko karaliui ir sudomino kitus. Nuolat gražinant rūmus ir sodą, vieta pasidarė nuolatine karaliaus bei jo ministerių gyvenvietė su reikiamomis kraštui valdyti įstaigomis. Šalia didžiųjų Versalio Rūmų, čia yra dar dveji, Didieji ir Mažieji Triano Rūmai. Didieji buvo statyti karaliaus Liudviko XIV - 1670 m., o mažieji - Liudviko XV - 1766 m.

Iš Versalio grįžome prie Paryžiaus Operos Rūmų, sutartu laiku laukti tų, kurie ten nevyko. Operos Rūmai gana dideli, jų fasadą puošia kelios didelės skulptūrinės figūros. Į rūmus veda dideli ir platūs laiptai. Jų durys buvo atidarytos, tad įėjome į vidų. Foje viename kampe buvo raštinė. Pastebėjęs žemyn vedančius laiptukus, supratau, kad tai įėjimas į salę. Bet priėjus pasirodė ir ištiesta didelė uždanga, ir skersai pertiesta grandinė. Taip ir negavau progos salėn įlįsti. Pagal foje sienas stovėjo keletas skulptūrų, ant sienų - vienas, kitas paveikslas. Taip mudu su žmona čia paslėpinėję, išėjome laukant. Trynėmės pagal sienas, tupinėjome ant laiptų; nors keliautojai buvo susiradę laiku visi, tačiau mūsų autobusus atvyko pavėlavęs visą valandą. Pradėjo smarkiai lyti. Važiavo - jant viešbutin, gidė parodė nežinomo kario paminklą, po juo tikrai buvo palaidotas nežinomas karys 1920 m. Dar kartą pažiūrėjome į Eifelio bokštą, 70.000 karo veterano namus ir bažnyčią. Gera buvo dairytis, nes važiuoti teko vėžlio žingsniu, kadangi išvykome pavėluotai, - pataikėme į "kamšaties laiką". Vietoje 25 min. kelionės užtrukome net 2 valandas. Nuskubėjęs kambarin, spėjau tik užsidėti kaklaryšį, o nosis ir liko nenuplauta. Jokiu būdu negalėjome vėluoti pietums, nes jie ten buvo paruošti ne vien tik mums, o be to, su programa.

Po kelių minučių visiems susirinkus autobusą, vėl išdulkėjome į vieną iš gerųjų Paryžiaus restoranų. Įėjome į vidų ir raudonais kilmais išklotais laiptais lipome į II-ą aukštą, kur buvome susodinti prie mums skirtų stalų. Mūsų grupei teko susėsti priešais nedidelę sceną. Pavalgius gerus pietus, pakilo scenos užuolaida ir pranešėjas paskelbė, kad būsianti menišką dalis. Pasirodė dainininkas, padainavo dvi prancūziškas daineles. po jo

moteris taip pat atliko dvi solo dainas ir po to abiejų du duetai. Nusileidus uždangai, atėjo du tarnautojai prie stalių sėdėjusių mūsų vyrų ir jų kėdes apsuko taip, kad jie veidu sėdėtų scenos pusėn. Nesupratome, kodėl taip. Kada uždangai vėl pakilus, scenoje pasirodė jauna šokėja gorseto kostiume, visi suprato ir šypsojosi. Ji atliko porą miklių šokių, grojant elektrinei muzikai. Po to dvi tokios pat šokėjos ir tokiose pat "uniformose" pašoko 2 šokių, dengiamos elektros margaspalvės prožektorių šviesos taip, kad jų kūnus buvo sunku įžiūrėti: matai tik spalvotas šviesos dėmes. Dar porą šokių baigė ilgais, iki žemės, rūbais. Svečiai jiems gražiai paplojo.

Iš šia 9 val. vakaro išvykome į naktinį klubą Moulin Rouge, vieną iš geriausių, ką Paryžius gali parodyti. Čia, tik užėmus mums skirtas vietas ir padavėjams dar spėjus mus aprūpinti šampanu, pakilo didelės scenos uždanga. Joje pasirodė apie 40 jaunų šokėjų - mergaičių, vieno ūgio ir vienos figūros, "girdle" aprangoje. Prie jų tuojau pat prisidėjo dar kokia šimtinė, įvairuose kostiumuose vyrų ir moterų, programos dalyvių. Svečiams gerai paplojus, uždanga nusileido. Jai vėl pakilus, scenon atbėgo pirmosios šokėjos, pašoko 3 įvairius šokius garisiai grojant elektrinei muzikai. Po jų - kita grupė įvairuose rūbuose. Grupės keitėsi visą laiką. Joms šokant, solo dainavo viena tasmaus veido solistė. Kartais scenoje pasirodydavo juokdarys ar komikas, rodydami kai kurių Vakarų valstybių vadų portretus, juos ėmė ant "danties". Iš Rytų valstybių vadų buvo aptartas tik Chruščev'as.

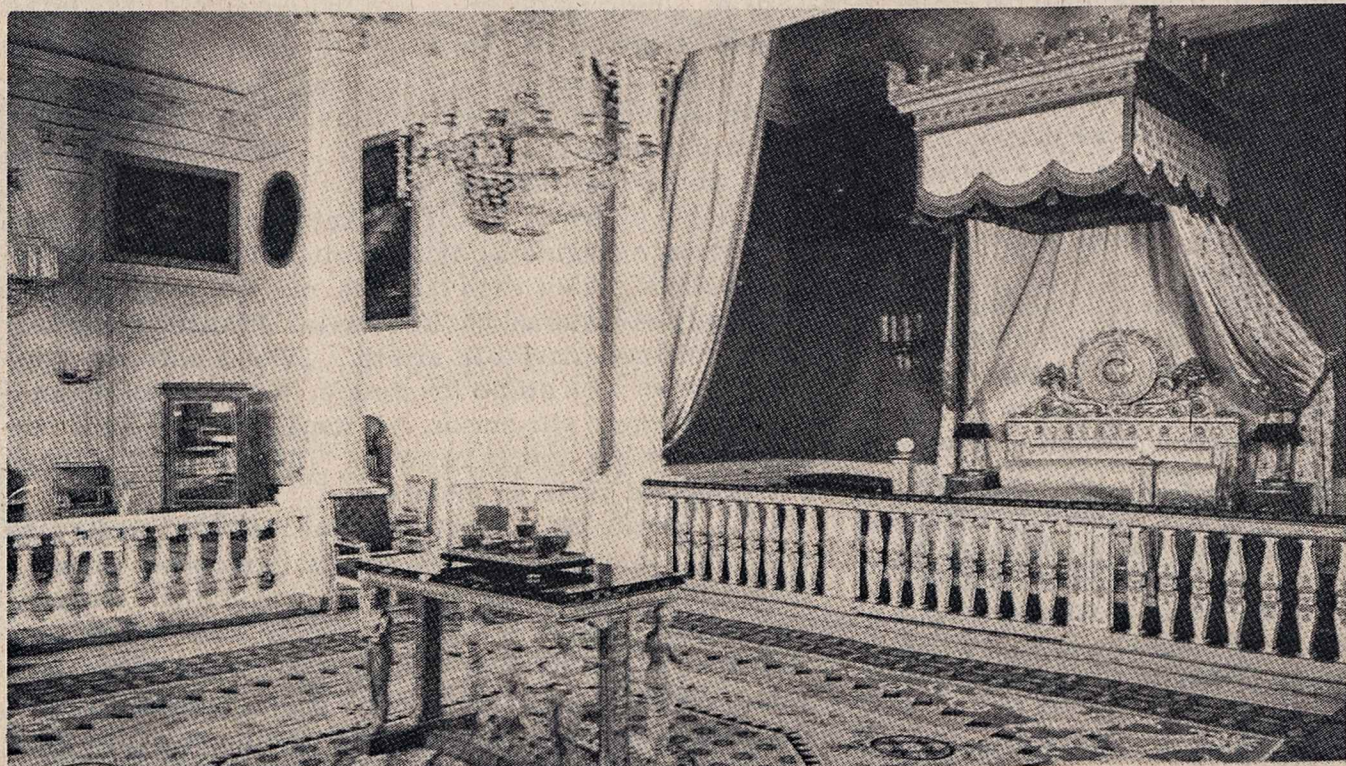
Dar po trejetos šokių nusileido užuolaida, o priešais sceną iškilo vandens baseinas su trimis delfinais jame, kurie ramiai sau nardė vandenį. Prie baseino atėjusi jauna mergaitė su "bikini", šoko į baseiną ir trumpai jame nardė. Buvo galima pastebėti, kad vienas delfinas savo nosimi vedžiojo po mergaitės nugarą. Po to mergaitė iššoko iš baseino jau be stanikėlio. Atsistojusi prie baseino krašto, žiūrėjo į nardančias žuvis. Netrukus iš vandens išniro delfinas ir šoktelėjęs aukštyn, įteikė mergaitę jos stanikėlį. Šis momentas sukėlė daug juoko ir gausių plojimų. Nusileidus baseinui žemyn, vėl pakilo uždanga ir scenoje buvę šokėjai dar pašoko vieną į paskutinį šokį gausiame būryje. Visi programos dalyviai susirinko scenon ir nusilenkdami žiūrovams tarė "So long", žiūrovams gausiai plojant. Programa tęsėsi dvi valandas. Stebint menininkų judesius, nesunku suprasti, kad tie žmonės yra patyrę ir gerai paruošti. Salėje galėjo būti apie 1000 svečių. Apleidžiant salę jau po vidunakčio, prie jos durų vėl stovėjo eilės žmonių sekančiam seansui. Šis pasisvečiavimas mums kainavo po \$58 amerik. dolerius kiekvienam.

Tęsiant ekskursiją ir važiuojant Prancūzijos keliais, vadovas priminė, kad joje yra Kanados žuvusiųjų karių kapinės ir paminklas. Klausė, ar yra norinčių juos pamatyti. Po teigiamo atsakymo, jis pasiūlė ten važiuoti grįžtant į namus, ekskursijai baigiantis, nes tai daryti dabar būtų per daug iš kelio. Šeštadienio rytą, gerai pailėsję po koncerto ir gerų pusryčių, išvykome, pradėję kelionę jau namų - Kanados link.

Kapinės ir paminklas yra apie 170 km. nuo Paryžiaus, Prancūzijos laukuose. Paminklo pagrindas - cementinė apie 2 ir 1/2 metro aukščio aikštelė. Jos viduryje stiebiasi dvigubų kolonų bokštas, apie 35 m. aukščio. Jame trys šventųjų skulptūros. Iš lauko pusės aikštelės sienose surašyta 60.000 žuvusių karių pavardės. Į aikštelę veda dideli cemento laiptai. Jų viename gale sėdi normalaus žmogaus dydžio, moters skulptūra su maldaknyge rankoje. Kitame gale sėdi vyriškio skulptūra, nuliūdusiais veido bruožais. Paminklinė lenta byloja, kad tie 60.000 jaunų vyrų žuvo 1915, 1916 ir 1917 metais. Už poros šimtų metrų nuo paminklo yra didelės karių kapinės karių, žuvusių 1914 ir 1918 m. Jos aptvertos geležine tvora, eilės antkapių su cementiniais paminklėliais ir žuvusio kario vardu, laipsniu ir dalinio pavadinimu. Kapinių kampe - nedidelė koplytėlė. Kiek toliau nuo šių kapinių matėsi dar pora mažų kapinaičių, ne Kanados gyventojų žuvusiems.

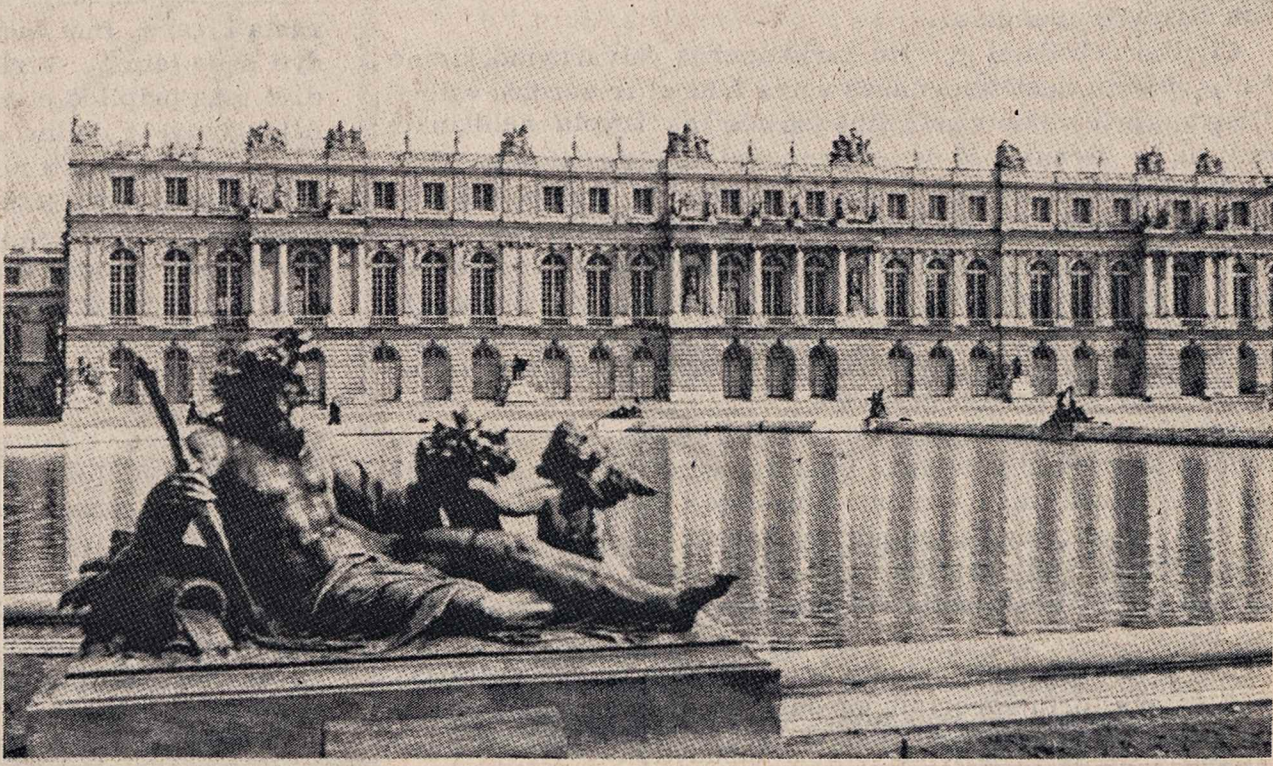
Netoli kapinių eilė atvirų apklisų su užrašu "Front line", sutvirtinti cementu. Jų viršutiniai kraštai - smėlio maišų, cementinė imitacija. Netoli šių apklisų - kiti po žeme. Priėjus prie jų durų radau degančią elektros šviesą, betgi įeiti negalėjau - durys buvo užrakintos. Čia pat ant stiebo kabo kanadiška vėliava. Šioje vietoje buvo dideli užaliojuo laukai. Buvo ženklių, kad žolė pjaunama. Tačiau visas gabalas labai duobėtas. Duobės - sproguosiu bombų palikimas. Daug kur kabėjo lentelės su užrašu ir įspėjimu, kad nieko nekasinėti, dėl galimų čia likusių bombų sprogimų. /bus daugiau/

Karaliaus miegamasis Triano rūmuose

1982. VII. 8

Versalio rūmai iš kiemo pusės

3 psl.

algimanto skiltis

TESTAMENTAS

Šitos, ne visai koncentruotos mintys, jokių būdu neturėtų būti laikomos feljetoniniais nusiteikimais. Greičiau, tai tik šiokia tokia /tik ne generalinė/ repeticija chicagiško "Margučio" paskelbtam feljetono konkursui. Iki šiol patyrimo nebūta jokio. tad būtinas tam tikras pasismaginimas, bandymas, be to, tai net ir nebandyk lįsti į bet kokius konkursus. Reiškia, jei sieki garbės, pripažinimo, na ir pinigų, tai ir prisilaikyk visų priimtų ir nusistovėjusių žaidimo taisyklių.

Taip, bet prie ko čia testamentai? Tas juk tikrai netinka prie jokių žaidynių. Aišku, kad ne, tik pats gyvenimas, lyriškai tariant, yra žaismė, o testamentiniai žodžiai tėra tik jo dalis. Beveik intelektualinė mada tampa /gal dar ir ne lietuvių tarpe/ beveik šioks toks bendravimas su akademinėmis sferomis, nebūtinai gyvam esant. Štai, užrašai po mirties savo kūną universitetui, medicinos mokyklai ir beveik gali būti tikras, kad susilauksi mažesnio ar didesnio profesorių, daktarų ir med. studentų dėmesio. Greičiausia, tebūsi pažymėtas tik numeriu, bevadžiu objektu, bet kurį laiką laikys tave mokslineje aplinkoje. Tam reikalingas testamentas, ar dar geriau, išankstinis raštiškas pasižadėjimas ir gausi donoriaus ar donatoriaus diplomą. Įnašas mokslui, ateities kartoms, na, ir šiuolaikinis maždaug tiesioginis bendravimas su mokslo tyrimų pasauliu.

Čia toks bičiulis yra bent kiek sunerimęs. Mat, jo ištikimoji žmona, visai rimtai /kada gi toki nuosprendžiai nėra rimti?/ yra nusprendusi savąjį vyrą sudeginti /aišku, po mirties/ ir to paties reikalaujanti iš jo sau. Neįtikintas vyras beveik piestu stojasi - na, kaipgi, brangute, mane imsi ir sudeginsi... Nekatalikiška, išvis, beveik nekrikščioniška! Sunerimęs dėl to žmogus, tiesiog karštingai dabar bijo mirti, žinodamas, kas jo laukia. Šiuo atveju, būtinas testamentas. Tuoj pat, nieko nelaukiant ir neatidėliojant, juk niekas nežino, nei dienos, nei valandos. Priedui, būtinai apsiskelbk bičiulių, artimųjų tarpe, kad esi nusistatęs prieš bet kuriuos ugnies liežuvius, nors tai ir būtų prieš žmonos valią, nežiūrint, kad ji yra praktiška ir, kaip paprastai, daugiau išmananti.

Ne taip jau seniai, teko dalyvauti laidotuvių ir atlikti mirusiam paskutinį patarnavimą - nešti karstą. Laidotuvių direktoriui vedant /beje, kodėl direktorius, o ne referentas, vedėjas, viršininkas, vadovas?/, šešetas nešėjų kapuose iš autovežimio iki iškastos duobės nunešėme karstą ir padėjome ant specialaus pjedestalo. Užkasa, paprasai, visiems gedėtojams pasišalinus. Šiuo atveju paminklas, paties mirusiojo jau senokai buvo pastatytas. Jis, paprastai, yra statomas galvos pusėje. Vienas karšto nešėjų tuoj pastebėjo, kad taip, kaip karstas yra paliktas, paminklas bus ne prie galvos, bet prie kojų. Nemažonius nesusipratimas. Ir kaip prie uždaro karsto gali pasakyti, kur galva ir kur kojos? Nesunkiai, karsto viršus atsidaro tik iš vienos pusės. Dangčio uždarymo kopinukai taipgi tik vienoje, priešingoje pusėje. Atkreipus laidotuvių įstaigos pareigūno dėmesį, jis šiek tiek nušėbęs sutiko, kad prieš nuleidžiant karstą duobėn, teks jį apsukti, kad galvogūlis liktų ten, kur pagal visas tradicijas ir priklauso. Vadinasi, ir čia bereikalingas testamentas - paskutinė valia - išakmiai nurodant ir reikalaujant, kad liūdesio valandai atėjus, nepakastų ten tavęs, kaip papuola, bet pagal visas tradicijas ir papročius, normalioje padėtyje.

Nevisada testamentai reikalingi tik tau pačiam. Nerečiai jų laukia vaikai, giminės, kiti artimieji. Net ir sovietinės Lietuvos įstaigos /taviškių vardu/, Liet. Fondas, Kult. Fondas, dar koks nors Fondas, vienuolijos ir visos kitos gerų darbų ir nusiteikimų institucijos, net ir vietinės valdžios mokesčių rinkėjai. Visiems tokiems esi įdomus, dėmesio /gal tuo metu ir pagarbos/ vertas. Štai kada pajunti savo asmenybės svarbą, svorį ir nedviprasmišką reikšmę.

O, KAD...

K. J a k u b e n a s

O kad baltos snaigės visados skrajotų,
Vargą rūpestėlį pusni mis užklotų!

Kad rugelis žalias nekeitėtų gruodo,
Kad pridengtų sniegas purvynėlį juodą!

Ar pakels galvelę rūpestėlius šituos?
Ar beteks aušrelę paregėt nušvitus?

○ man tas meškinas pilkas,
išklaušęs visą ką,
Prabyla galvą pasikasęs:
— Pona, ar mun sakaa?

ŠUNS DITIRAMBAI SAVO PUONUI

Mano ponas keikia, mano ponas spardo,
Nuplaka bizūnais šonus ir pečius,
O kada pauostau pono kėsnį gardų -
Sveikinu iš tolo uodega svečius.

Mano ponas geria, ponam taukę tiesia,
Ponas pono poną vaišina skaniai, -
O kas apdainuotų mano lai mė šviesią,
Kai nuo pono stalo byra trupiniai!

Mano ponas didis, dar didesnis dvaras,
Reikia man aploti dvaro rubežius,
Kai baigiu apšlovint, - mano ponas geras:
Liepia vėl tą patį loti iš pradžios.

Žuvo mano vardas, ir garbė, ir vertė,
O nuo savo pono nenusigrįžau:
Kai tiktai paglosto, negaliu ištverti -
Jo rankas ir kojas nuolankiai laižau.

ATVIRAS ŽODIS GILTINEI

Tegul tave velniai! Ir kas tave sutvėrė?
Tokios nėra danguj, nerandam pragare.
Tik mūsų akyse tavasis dalgis žėri
Po plazdančia toga, tarytumei bure.

Nekenčiame tavęs, o mūsų maldos gerbia:
Gyvenimą valdai su viešpačiais kartu
Ir niekad keikdama neslankioji bedarbė
Prie graboriaus namų su streiko plakatu.

Kai artinies, girdėt, išdžiuvę kaulai girgžda -
Suvirpa mums širdis, ir šiausias padaigai,
Nuvirsta ubagai aukštieji ninkai į žvirgždą,
Ir turčiams iš delnų išbyra pinigai.

Bedieviai tamsoje po lova ieško stabo,
Kad nors ligi aušros apgintų nuo tavęs.
Net kekšė verkdama doram ant kaklo kabo
Ir prašo lig mirties pagreitint vestuves...

O vis dėlto manau, viešnelė galingoji,
Kuri net ir dievus nugąsdinti gebi,
Kai tik vargų vargais lig Vilniaus atlinguoji -
Tėvynėje ir tu baidaisi KGB...

liūliuoja ir migdo nuovargio ir baimės iškamuotus žmo-
nes.

Virš mūsų padangės pasigirsta grėsmingas rusų lėktu-
vų garsas. Pro mažus skliauto plyšius švysteli akinan-
čios raketos, nušviesdamos miegančiųjų veidus. Trum-
poj maldų dėkoju Aukščiausiam už laimingą praėjusios
nakties ir dienos kelionę. Stiprus artimi keli sprogimai
išmeta mus iš guolių į ankstyvą sausio dvidešimt penk-
tosios dienos rytmetį.

Vos tik patekėjus saulė žada šaltą dieną. Tingiai rita-
mės žemyn nuo išildytų šiaudų. Per naktį nugulėtos ko-
jos, atrodo bejausmės, lyg medinės, bet lengvesnės ir
sausesnės. Varnagė ragina skubėti, nes besisukaliojį
rusų lėktuvai gali pavaišinti bombomis, pagyvėjusi fron-
to kanonada atrodo lyg ir priartėjusi.

— Skubėk, jei negali įkišti kojos į tuos prakeiktus bat-
tus, — keikiasi Antanas, išvakaro juos nuavęs norėda-
mas kad kojos geriau pailsėtų. Išalę batai susitraukė
ir nebegali dabar į juos įkišti kojų, o Varnagė ragina.
Per didelį vargą, šiaip taip įauna tik su kojine, be auto.

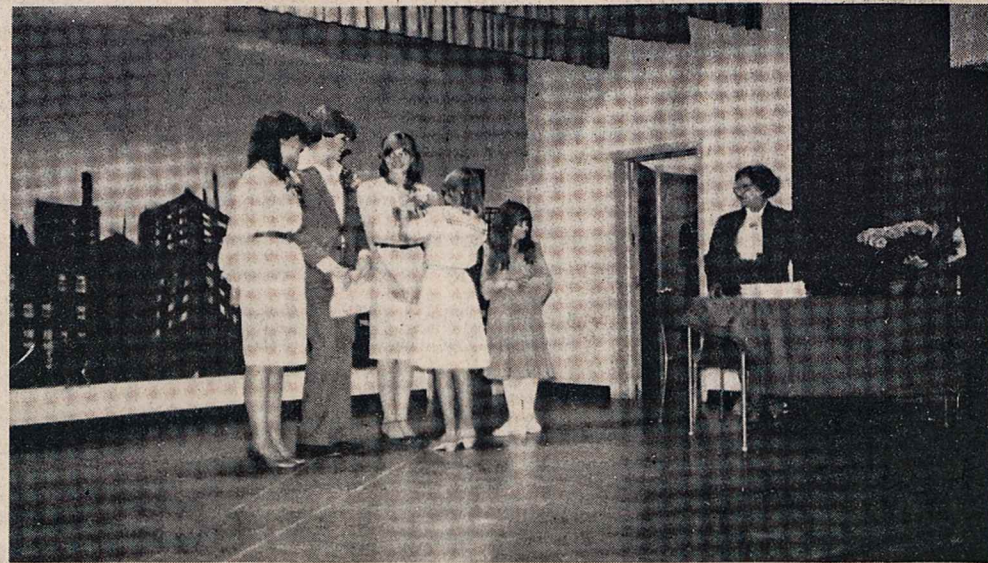
Dvaro kieme iš nakties apsisotęs Werhmachto dali-
nys su lauko virtuve. Jie verdasi kavą, o mes jau ant-
ra para be jokio šilto lašo... Įkalbam Varnagę, kad ei-
tų ir paprašytų, juk ir mes skaitomės kareiviai. Nueina
ir grįžta tuščiom, neduoda, esą mes ne jų dalinio ir ne
Werhmachtas o Luftwafas. Keikiasi Varnagė, keikia-
mės ir mes ir linkime, jiems, kad jų katilas prakiurtų.
O kava garuoja ir kvepia...

Netikėtai kišenėje užčiuopiu užprastą naktį pakelėje
rastą cigarą. Imu katiliuką ir einu prie virtuvės paban-
dyti savo laimę. Virėjui parodau cigarą ir jisai be žo-
džio man pripildo pilną katiliuką garuojančios kavos;
džiaugiuosi ir dalinuosi su kitais. Receptas pavyko. Ma-
no pavyzdžiu ir kiti nueina ir gauna. Gauna ir mūsų val-
džia Varnagė ir Gefreiteris. Nebodami dangaus erdvėje
besisukiojančių rusų lėktuvų, gardžiuojamės gaivinan-
čia kava ir sausais maisto trupiniais.

Dvare iš vakaro matyti civilių mažai kas bėpaliko, jie
išsikraustė naktį. Po kiemą vaikšto keli palikti luošai ark-
liai: pamuštom kojom, nutrintom nugarom. Liudas ir Va-
nagas nutaria vieną iš jų pasigauti, surasti roges ir pa-
sidaryti tikrą važiuotę. Jų sumanymui pritiriam ir kele-
tas vyrų pasileidžiam jų gaudyti. Deja, nors jie luošai,
bet dar gana judrūs ir nepasiduoda sugaunami. Laimė,
vienas įpuola tarp tvorų ir Liudas prišokęs čiumpa už
karčių ir vedamės jį.

Staiga iš tvarto iššoka civilis, senis vokietytis ir puo-
la prie Liudo atsiimti arkli. Mes paaiškinam, kad jį pa-
gavom norėjusį pabėgti. Senis padėkojo ir nusivedė ark-
lį į tvartą.

Tenka nuo viliojančio sumanymo atsisakyti. Mūsų dė-

Dr. VINCO KUDIRKOS ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS
OTTAWOJE mokslo metų užbaigimo šventė 1982 m.
Išleisti trys abiturientai: Jonas BALSEVIČIUS, Rasa
JURKUTĖ ir Rima RADŽIUTĖ. Išleidžiamiesiems pri-
segą gėles jaunesnės mokinės. Šalia - mokytoja A l Ė
PASKEVIČIENĖ.

FELJETONO KONKURSAS

Lietuvių išeivijos rašytojai kviečiami dalyvauti
MARGUČIO skelbiamame FELJETONO KONKURSE.

1. Pagėdaujama išeivijos buitį liečianti tema. Ilgis ne-
neribojamas.
2. Siunčiami rankraščiai pasirašomi slapyvardžiu. Tas
pats slapyvardis užrašomas ant atskiro voko, kuriame į-
dedamas lapelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir
telefono numeriu.
3. Skiriamos šios premijos: I vieta - 250 dol., II vieta -
150 dol., III vieta - 100 dol. Premijos bus įteiktos 1982
m. SPALIO 17 d., JAUNIMO CENTRE, CHICAGOJE.
4. Rankraščius prašoma siųsti iki 1982 m. SPALIO 1 d.
šiuo adresu:

- MARGUTIS, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, IL 60629
5. MARGUTIS pasilieka teisę premijuotus feljetonus pa-
naudoti savo ir kitose lietuvių radijo laidose, o taip pat ir
mūsų periodinėje spaudoje.
6. Vertinimo Komisija iš trijų narių bus paskelbta vėliau
MARGUTIS

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRA-
ŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI
PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ!!!

Juozas Šilėnas

VEIDU I ŠIAURĘ

/Ištrauka iš ruošiamos spaudai knygos/

II-jo PASAULINIO KARO ATSIMINIMAI

VEIDU I ŠIAURĘ

/ tęsinys /

48 —

Iš pamiškėje išsidėsčiusių artilerijos pabūklų sudunda tan-
kios šūvių salvos fronto link. Jie įnirtingai šauda visą valan-
dą. Vėliau nutyla. Mūsų manymu Jurgaičiai jau turėtų būti
rusų rankose, nes nuo jų nutolome per dvidešimt kilometrų,
bet frontas nuo mūsų galimas už aštuonių — dešimt kilomet-
rų.

Saulei skęstant miško medžių viršūnėse, nuovargio pakirsi-
ti, sukam į netoli plento esantį dvarą poilsui. Dvare randam
daug civilių ir kareivių užėmusių visas patalpas. Žmonių pil-
ni dideli dvaro rūmai, klojimai, daržinės ir net tvartai. Di-
delis kiemas užtvėntas pabėgėlių vežimais ir kariškom ma-
šinom. Prie kelio į plentą sniege išsirusę budi keturi tankai.

Mes įsitaisom ant tvarto, šiauduose. Vietos nedaug, bet su-
sispaudžiam, užsitraukiam ir rogutes, kad nedingtų. Labai
norėtusi gauti nors puoduką karštos kavos, bet jokios kariš-
kos virtuvės nesimato...

Civiliai nebodami griežto kariuomenės patvarkymo, kieme,
šalia vežimų, susikūrę mažas ugnis šildosi ir verdasi valgyti.
Mauroja prie vežimų pririštos karvės ir trypla neiškinkyti
arkliai. Viena iš dvaro namų veikia pirmosios pagalbos
punktas. Ieškom savųjų — Šlubio, Adomo ir Japono, bet jų ne-
simato. Atrodo, jie čia nesustojo, o plentu pasitraukė toliau.

Užvalgom dar Jurgaičiuose gauto sauso davinio ir knisamės
giliau į šiaudus poilsui. Glaudžiamės arčiau prie vienas kito,
kad būtų šilčiau, kišu kojas giliau į šiaudus ir bandau užmigti.
Šalia manęs brolis ir už jo Desantininkas, už jų Albertas, Juo-
zas ir kiti. Jie greitai užmiega.

Nors ir labai pavargęs, bet naujoje, neįprastoje vietoje vi-
suomet aš sunkiai užmiegu. Ilgai dar girdžiu, kaip dvaro kie-
me vyksta judėjimas, sunkiais žingsniais trypla arkliai, girgž-
da išalę ratai, trypla templamos karvės, girdėti vokiški ir
kitų kalbų žodžiai, arklus raginantys garsai. Plento pusėje
taip pat girdėti nestojantis vežimų ir motorizuočių triukšmin-
gas ūžesys.

Iš šiaurės rytų per išalusią žemę plaukia kurtis artilerijos
ir atskirų stiprių sprogimų garsai. Jie drekina mūsų užuovė-
jos senas medines tvarto sienas, įprasta kario lopšinė daina
4 psl.

IŠ PADANGĖS MIELOS

/IŠ SPAUDOS OKUPOUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE/

MIESTŲ IR KAIMŲ ARCHITEKTŪRA

Vilniuje Prof. Sėjungų Kultūros Rūmuose įvyko III-sis Architektų Sąjungos Valdybos posėdis, kuriame buvo nuodugnai svarstomos miestų ir kaimų architektūros problemos. Ta proga vyko Sov. Sąjungoje paskelbtame konkurse geriausių kaimo statybų projektų ir Lietuvos architektūros parodos.

ĮSTEIGTA JUOZO ŽIUGŽDOS VARDŲ PREMIJA

Lietuvos Mokslo Akademija įsteigė mirusio Juozo Žiugždos vardu pavadintą Lietuvos istorijos premiją. Pirmasis tapremiją gavo Bronius Puzinavičius už istorinį veikalą "Socializmas ir smulkieji gamintojai Lietuvoje". Kadangi pats Žiugžda nebuvo objektyvus istorikas, nes rašė pagal Maskvos nurodymus, tai ir šioji premija tikriausiai paskatins tikrai panašių Lietuvos istorijos falsifikatų gamybą.

SEPTYNIOLIKTA KARTA ĮTEIKTA ŽEMAITĖS PREMIJA

Tradicija tapusi Žemaitės literatūros premija įteikiama šios rašytojos gimtadienį Kelmės rajono bendraūkiu už prozą kaimo tematika. Šiemet ją laimėjo Emilija Mikulėnaitė už apysaką "Ona". Tai 17-toji Žemaitės premija.

LIETUVIŲ PASAKOS SUOMIŠKAI

Lietuviškų pasakų rinkinys su atrinktomis dailininkų iliustracijomis netrukus pasirodys suomių kalba. Pasakas išvertė suomė vertėja Kirsti Maria Sirate.

KUPIŠKĖNŲ ANSAMBLIO 500-tasis SPEKTAKLIS

"Senovės Kupiškėnų Vestuvės" spektaklis buvo suvaidintas Kupiškio Kultūros Namuose. Tai buvo jau 500-tasis spektaklis. Jo didžioji vertė yra autentiškų papročių, dainų, juokavimų, apeigų perdavimas.

KIEK LAIMI SAVANORIŠKA TALKA

Komunistinėje spaudoje labai gariama "savanoriška" talka. Visoje Sov. Sąjungoje dalyvavę joje 155 ml. dirbančiųjų. Talkos uždėdarbis - 180 ml. rublių įteikta penkmečio planams vykdyti, o gaminių pagaminti už 908 ml. rublių. Visi pinigai, oficialiai skelbiama, bus panaudoti vaikų apsaugai ir karo bei darbo veteranų medicininiam aptarnavimui pagerinti. Atrodo, kad mokės

kompensacijas Afganistane žuvusių ir sužeistų šeimoms, manevrams prie Lenkijos pasienio ir kt. Nes juk niekur kitur atvirai nekariauja...

NUSIPELNĖS LIETUVIŲ LITERATŪROS VERTĖJAS

Aleksis Churginas, iškilusis grožinės literatūros vertėjas į lietuvių kalbą, gegužės 25 šventė savo 70 m. amžiaus sukaktį. Gimė 1912 m. Jonavoje, gabus kalboms, studijavo Sorbonos ir Grenoblio universitetuose. Geriausi jo vertimai: beveik visi šekspyro veikalai, Goethes "Faustas", Dantės "Dieviškoji Komedija", Šilerio, Moljero, Puškino, Hugo, Beaudelair ir kt.

Jis yra išleidęs ir kelis savo poezijos rinkinius, rašydamas tradiciniai klasikinio eiliavimu.

MIRĖ LATVIJOS LIETUVIS KALBININKAS

Rygoje mirė Alfonsas Grigelionis, kalbininkas ir vertėjas. Jis taip pat mokytojas lietuvių mokyklose Latvijoje, paruošė lietuvių-latvių ir latvių-lietuvių žodyną.

LIETUVIAI DAILININKAI MASKVOS PARODOJE

Maskvoje atidarytoje Sovietų Sąjungos jaunųjų menininkų parodoje išstatyti tapybos, skulptūros, grafikos, piešinių /kažkodėl vietinėje lietuvių spaudoje vartojamas žodis "dizainas"/, dekoratyvinio taikomojo meno kūriniai. Lietuvos dailininkai pasirodė su 59 darbais.

NAUJAS DOKTORATAS

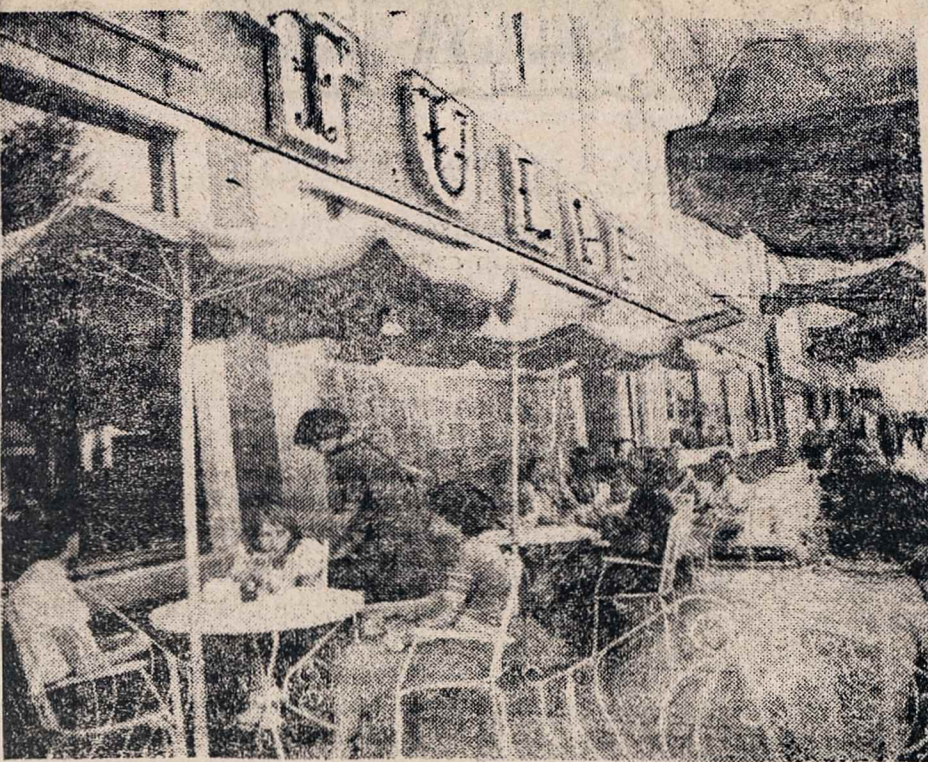
Vilniaus Universitete lietuvių literatūros katedros docentas J. Girdzijauskas apgynė filologijos mokslų disertaciją "Lietuvių eilėdara, XX amžius".

PASIŽYMĖJO KERAMIKĖ

Taikomosios dailės paroda vyko beveik du mėnesius Vilniaus Dailės Parodų Rūmuose. Keramikė Gražina Degutytė-Švažienė buvo atžymėta kaip geriausio kūrinio autorė už dekoratyvių diskų kompleksą.

IŠKILUS DVIRATININKAS

Čekoslovakijoje vyko dviratininkų varžybos. Klaipėdos dviratininkas G. Umaras laimėjo antrą vietą 4 km. individualiose lenktynėse. Pirmą vietą laimėjo latvis D. Liepinš, iš Rygos.

Laisvės Alėja vasarą Kaune

NESUDERINTI SIEKIMAI

J. V.

Pavieniai asmenys, ypač jauni, turi pilną galvą įvairių svajonių bei siekių. Jų dailę per ryžtingą darbą jie palaipsniui realizuoja. Na ir, jau subrendęs žmogus visomet turi siekių ar gyvenimo tikslų. Ne kitaip yra ir su tautomis bei valstybėmis. Ryškus tokio siekimo pavyzdys Sov. Sąjungos neslepia mas ir net viešai pareiškiamas - užvaldyti visą pasaulį bet kuriomis, kad ir žiauriausiomis, sukčiausiomis, amoraliausiomis priemonėmis. Savo siekimuose Sovietai yra ištikimiausiais pasekėjais vidurinių amžių italų Machiavelli, kuris tvirtino, kad tikslas pateisina priemones...

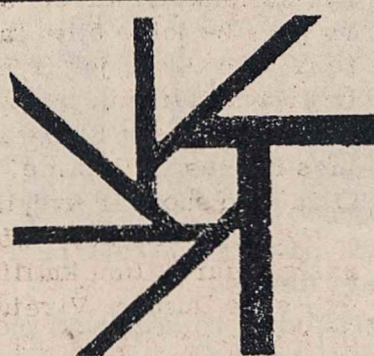
Yra daug gyvenimo pavyzdžių, kuomet valstybių siečiai nesiderina vieni su kitais ir net bandoma tikslus pasiekti karu. Ryškiausias pavyzdys tai Faiklandų salos. Jos gal ir turėtų būti priklausančios Britanijai, jas atrodė ir vėliau jėga užvaldė, yra atitolusi net 8000 mylių. Atsižadėjo kolonijų Anglija Afrikoje ir kitur, bet pasilikė Faiklandų salas, Gibraltarą ir Šiaurės Irlandiją. Dėl šių kolonialinio valdymo likučių eina daugelį metų ginčai, karais su labai sunkiomis pasekmėmis, kaip, va, Š. Irlandijoje. Argentina, gerai neapsvarčiusi pasekmių, pamėgino smurtu įgyvendinti savo siekimą - užimti ir valdyti tas salas. Menkai ginas Faiklandų salas Argentina pavyko greitai ir beveik be nuostolių užimti, bet išlaikyti jas nepavyko. Nenuamtė Argentina Anglijos ryžtingumo ir JAV nepritarimo smurto veiksmui. Perkelti į Faiklandų salas Argentinios kareivių buvo daugiau (be laisvės paimtų argentiniečių priskaitoma virš 10,000), negu juos atakuojančių anglių, bet karo pabaigą nulėmė anglių aukštesnė karo technika ir gera strategija.

Čia prisimena vienas panašus nuotykis Hitlerio karo laikais. Sąjungininkų (anglų ir JAV) apsupta vokiečių Ioklančių salą Argentiną. Visai kitas vaizdas yra su Izraeliu. Jų prezidentas iškyla kaip sėkmingas strategas. Be jokio karo paskelbimo, Izraelio kariuomenės puolė pietų Libaną, naikindama PLO atsparos punktus. To staigaus puolimo pasekme daug tūkstančių civilių gyventojų žuvo nuo pergalingos Izraelio kariuomenės. Ypač nukentėjo palestiniečiai, kurie vis dar vylėsi atgauti savo žemę, jiems ainitą smurtu Izraelio išsikūrimo metu. Izraelis tvirtina vedąs apsigynimo karą, kurio metu tūkstančiai nekaltų civilių gyventojų arabų nužudoma. JAV, kaip ir kitais staigiais Izraelio išpuoliais atvejais, pareiškia nepasiten-

tūkstančių kariuomenės laikais, atkakliai kariaudama, 17 dienų. Pagaliau pritrūko šaudmenų - amunicijos. Hitleris įsakė nepasiduoti belaisvėn. Bet tos apsuptos kariuomenės vadovaujantis vokiečių generolas tolimesnį laikymąsi matė beprasmiu, nes trūkstant apsigynimo priemonių žūtų daug kareivių, ir nutarė iškelti baltą vėliavą. Žiauriai nukentėjo to generolo žmona, nes Hitleris įsakė ją, kaip "išdaviką" žmoną, sušaudyti.

Netaip seniai ir Irakas nutarė savo teritorinius ginčus pavesti karo dievui, tikėdamas greitu laiku rugalėti Irano didesnę ir skaitlinę gesnio krašto kariuomenę. Kiek bereikalingų išlaidų ir kraujo pralietą per užsitęsusi virš metų karą. Gal Irakas pernelyg pasitikėjo Sov. Sąjungos pagalba arba kitą jam palankių arabų šalų. Deja, šiuo atveju Irako prezidentas pasirodė nesėkmingu strategu ir karą todėl pralaimėjo.

Visai kitas vaizdas yra su Izraeliu. Jų prezidentas iškyla kaip sėkmingas strategas. Be jokio karo paskelbimo, Izraelio kariuomenės puolė pietų Libaną, naikindama PLO atsparos punktus. To staigaus puolimo pasekme daug tūkstančių civilių gyventojų žuvo nuo pergalingos Izraelio kariuomenės. Ypač nukentėjo palestiniečiai, kurie vis dar vylėsi atgauti savo žemę, jiems ainitą smurtu Izraelio išsikūrimo metu. Izraelis tvirtina vedąs apsigynimo karą, kurio metu tūkstančiai nekaltų civilių gyventojų arabų nužudoma. JAV, kaip ir kitais staigiais Izraelio išpuoliais atvejais, pareiškia nepasiten-

Tony's Photo Studio

Portraits Marriage Passports
Portraits Weddings Passport
2540 SHERBROOKE E.
Suite 1, MONTREAL, P.Q.
H2K 1E9 Tel: 525-8971
TONY LAURINAITIS

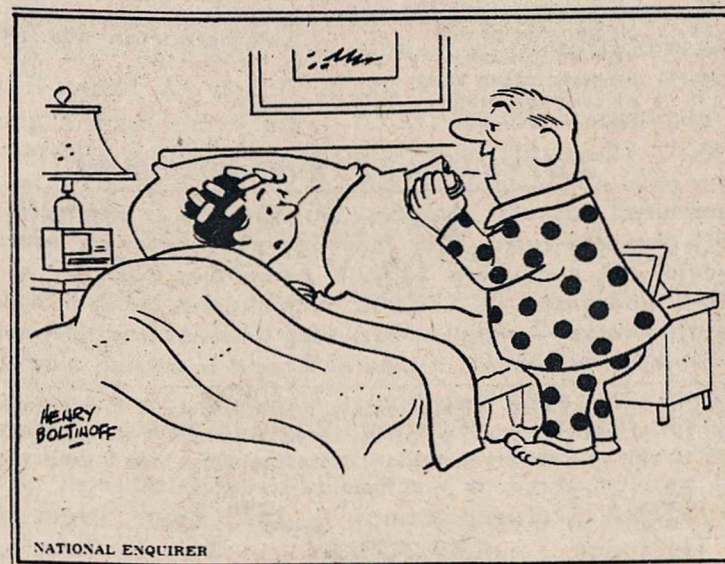
CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11.30 IKI 12 VAL. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KRENI VEIDRODŽIAI

"Beskaičiuodamas aveles, prisiminiau avienos kepsnį..."

GREITA ORIENTACIJA

/Parinko V.K./

Stambus vyras, atėjęs į daržovių krautuvę, paprašė jam paruoti 1/2 kopūsto galvos. "Mes galime paruoti tik visą galvą", - atsakė pardavėjas. "Mano daktaras patarė sumažinti svorį, ir todėl valgau tik 1/2 galvos daržovės", - paaiškino pirkėjas. "Prašu truputį palaukti, aš atsiklausi vedėjo, ką turiu daryti", - atsiprašė pardavėjas ir skubiai nuėjo į kitą krautuvės pusę pas vedėją. "Vienas labai stambus vyras, kvailai atrodantis, prašo manęs paruoti jam 1/2 kopūsto galvos. Ką daryti?" - Vedėjas, tačiau nieko neatsakė, tik žiūrėjo susirūpinusiu veidu už pardavėjo nugaros. Atsisukęs pardavėjas išsigando, pamatęs už jo stovintį tą patį pirkėją. Jis greitai susiorientavo ir pridėjo: "O čia štai kitas džentelmenas, kuris nori nupirkti kitą pusę to kopūsto!"

SUSIKALBĖJO

Du labai geri draugai gyveno artimoje kaimynystėje - tiktai skersai gatvės nuotolyje. Abu vienodai apkurę, tai tarp savęs labai garsiai kalbėdavosi.

Vienas iš jų sėdi savo namo verandoje ir džiaugiasi pavasario saule. Kitas tuo laiku išeina iš savo namų į gatvę, besinėšęs meškerę ir kitus meškeriojimo įrankius.

Pirmasis garsiai šaukia: "Jonai, ar meškeriot eini?" "Ne, einu meškeriot", - atsako užklaustasis. "Aha, o aš maniau, kad meškeriot eini!" - sušunka pirmasis.

kinimą tokiu Izraelio aikiplėšišku, bet tai daroma tik formaliai, nes žydų itaka ekonominiame ir politiniame JAV gyvenime yra gana žymi. Todėl, kaip koks mylimas kūdikis, Izraelis už savo "išsišokimus" ir užpuolius gali būti tik pabaramas, bet nenubaudžiamas.

Jeigu gana nesudraudžiamas miniatūrinis, bet moderniškas JAV ginklais apginkluotas Izraelis, tai ką jau bekalbėti apie Sov. Sąjungą. Su ja deramasi mėnesiais ir metais, norint nesuderinama laisvojo pasaulio ir komunistų siekimus suderinti.

Bet kaip puigų neįmanoma suderinti su vandeniu, taip ir siekiančią pavergti visą pasaulį Sov. Sąjungą neįmanoma derybų keliu suderinti su laisvu demokratinio pasauliu. Juo blogiau, kad laisvame pasaulyje veikia užsimaskavę komunistų simpatikai, kurie nuododa suprantą sovietų sistemos žalingumą ir kurie ją visakeriškai (slaptai ir pusiau slaptai) palaiko. Savaimė prašosi galutinė išvada - arba sovietai užvaldys visą pasaulį, arba Kremliaus sovietai bus nušluoti nuo žemės paviršiaus.

Leonardas Gutasuskas

PRISIMINIMAS

Mano motina dirbo lauke ir pagimdė mane. Gimiau ant vagos, kaip vyturys pilkas. Gimiau pūslėtam arimo delne kaip grumstas. Pilką rudens vakarą. Vasara mirė, lėtai lėtai. O aš gimiau! Namo mane vežė ratuose. - Vežė.

O aš girdėjau gamtos atodūsi - skaudų, Ir pamilau ją už kančią, skaudų už neišsenkamos kantrybės galią, už meilę žmogui. Šiandien aš - arimas, visa suartoji žemė, Bet visada prisimenu pilką rudens vakarą, Kada gimiau pūslėtam arimo delne kaip grumstas.

NEVERTA NAIKINTI ŽVIRBLIŲ

Jau prieš kiek metų esame skaitę, kad Kinija išnaikino žvirblius. O kai išnaikino, tai suprato, kad padarė klaidą. Nebėra kas išgaudo kenksmingus vabzdžius. 1977 m. vabzdžių tyrinėtojas Robert Metcalf "Environement" žurnale rašė, kad Kinijoje jau nebėra musų ir kitų panašių vabzdžių. Jis išvažinėjęs po Kiniją 27 dienas suklojęs po zoologijos sodus ir kaulių ūkius ir matęs tik 29 muses.

Pirmiausia buvę įsakyta, kiek musų turi sugauti ir užmušti kiekvienas gyventojas. Musų lavonai turėjo būti pristatomi atitinkamai įstaigai.

Dabar musės ir kitokie apie ūkinius ir gyvenamuosius pastatus prisilaikantieji vabzdžiai atrodo, gaudomi tokiais pat būdais, kokie ir Lietuvoje buvo žinomi.

"Tš "Nidos" Kalendoriaus/

5 psl.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

15 % už 90 dienų term. ind.
15 1/4 % už 6 mėn. term. ind.
15 % už 1 metų term. ind.
13 % už 3 metų term. ind.
14 % už pensijų planą
14 % už namų planą
13 % už specialias taup. sask.
11 % už taupymo sask.
6 % už čekių sask.

I M A .

už asm. paskolas nuo 20%
už mortgicijus nuo 18 1/4%

AKTYVAI virš 30 milijonų dolerių

Asmeninės paskolos duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723
ir 532-1149

Toronto, Ontario
M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3	MOKA UŽ:	90 dienų termin. indėlius	14 %
Antradieniais	10-3	180-185 d. term. ind.	14 1/2 %	
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 1 metų	15 %	
Ketvirtadieniais	10-8	term. indėlius 3 metų	13 %	
Penktadieniais	10-8	pensijų s-tą	14 %	
Šeštadieniais	9-1	spec. taup. s-tą	13 %	
Sekmadieniais	9.30-1	taupomąją s-tą	11 %	
		depozity-čekių s-tą	6 %	
		DUODA PASKOLAS:		
		asmeninės nuo	19 %	
		mortgicijus nuo	18 1/4 %	

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudome pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

PAGERBTI MIRUSIEJI KANADOS LIETUVIŲ FONDE

P.L. inžinierių ir Architektų Sąjungos Toronto Skyrius, pagerbdamas savo nario brolio a.a. Petro MATULEVIČIAUS mirtį, išrašė jo atminimui į KL Fondo narių eiles. Prisidėjo: P.L.I.A.S. Toronto Skyrius — \$15; po \$10, — V. G. Butkiai, A. Ciplijauskas, B. Jackus, A. Jucys, P. M. Kriavičius, M. Mei liūnas, H. Sakalauskas; po \$5, — J. Barzevičius, K. Gaputis, K. Stulpinas.

Fondas nuoširdžiai užjaučia artimuosius ir dėkoja visiems aukojusiems. KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

PENSININKŲ NAMŲ
STATYBOS PRADŽIA

Prie ndian Grove, 1700 Bloor Str. W., liepos 10 d., 11 val. ryto įvyks Pensininkų Namų statybos pradžios iškilnės. Po to LIETUVIŲ NAMUOSE bus vaišės. Tikrai reikia džiaugtis, kad toks svarbus projektas galų gale pradeda mas įgyvendinti.

PRISIMINS MAIRONI

Veiklioji LN Moterų Būrelio Valdyba RUGPJŪČIO 8 d. ruošia "Vakaronę su Maironiu", jo 50 m. mirties sukaččiai paminėti. Ši prasminga ir įdomi programa įvyks Springhurst vasarvietėje. Visi maloniai kviečiami atsilankyti, ypatingai jaunimas, nes Maironis buvo ir jaunimo rašytojas.

TORONTO "GINTARO"
ANSAMBLIS ATSTOVAUS
KANADA

Folkloriniame Tarptautiniame Festivalyje, kuris vyko liepos 1-9 d. d. Kingsto-

• Lietuvių Namų Moterų Būrelio narės gražiai talkininkavo "Vilniaus" Paviljonui Tautybių Karavane.

TORONTO VYRŲ CHORAS "ARAS" pavirtęs "Arabų pira tais", atlieka programą LIETUVIŲ NAMUOSE, Užgavėnių Karnavalo metu.

ne Kanadą atstovauti buvo pakviestas Toronto "Gintaras", ir iš Manitobos airių grupė.

Festivalyje be JAV, dalyvavo Suomijos, Švedijos, Bulgarijos, Prancūzijos, Puerto Rico, Izraelio ir kt. grupės. Toronto gintariečiai labai

A. LUKOŠIUS

POILSIO VALANDĖLĖ

Pasiskaitykime keletą rinkinių minčių, kurios be abejo daug ką pasako visiems, kurie per gyvenimą keliauja atmerktomis akimis.

"Kiekvienas, kuris nori sulaukti saldaus gyvenimo vaisiaus, laimės obelį turi pats pasodinti".

"Pasisekimas, tai kopėčios, kuriomis negalima lipiti laikant rankas kišenėse".

"Vakarykščia diena jau praėjo, rytoj tau neužtikrintas, ši diena yra trumpa. Jei nori ką atlikti, pradėk dabar. atidėliojimas yra laiko vagis".

"Jūs esate stiprūs tol, kol jūs neatėmėte visko iš žmonių. Asmuo, iš kurio jūs jau viską atėmėte, jau nebėra jūsų valdžioje. Jis vėl yra laisvas". (A. Solženycyn).

"Laisvė iškovota ne tam, kad kiti ją užurpuotų, bet tam, kad visi laisvėje gyvenę, kvėpuotų laisvu tėvynės oru ir patys prireikus, už tą laisvę mirytų".

"Išauklėti ir stiprūs charakteriai pirmiausiai savyje ieško klaidų o neišauklėti ir silpnavaliai — pirmiausiai skaičiuoja kitų paklydimus".

"Joks šventasis, joks herojus, joks išradėjas, joks pranašas ir joks vadas nepasieks savo laimėjimų pigiai, lengvai, be triūso ir skausmo".

Panašiai yra ir su kiekvienu žmogumi — jis ištikrųjų nėtaps didžiu, jei jis nepereis per šešėlių ir mirties slėnį".

"Kai Konfucijus buvo klausimas, kokios jis yra nuomonės apie dvasias, jis atsakė: — "Gerbk jas ir laikykis atokiau nuo jų".

"Prieš pradėdamas kalbėti, visuomet pagalvok, ar tavo žodžiai bus vertingesni už tylėjimą".

"Nepykti kai reikia — nuodėmė, bet pykti, kai nereikia ar daugiau kaip reikia — dviguba nuodėmė".

"Už visų aimanų slypi entuziazmo stokos aimana".

"Žodžiai, panašiai kaip ir rentgeno spinduliai, gerai pataikinti sminga kiauurai".

"Knygos yra veidrodiai, jei beždžionė į jas žiūri — apaš-

tao negali pamatyti".

"Už vis trumpiausią ir traukiausia šiam gyvenime yra tikrosios laimės ir džiaugsmo akimirkos, skirtos tik tvirtiems, skausmo ir kančios nebijantiems išrinktiesiems".

"Netik kad daug gyventa, matyta, patirta, bet tuo pačiu ir apsieiai pridūmota, prisvajota, su įvairiais šio gyvenimo skersvėjais prisigalinėta, ir visai nesvarbu, ar pats suspėjai tuo gyvenimu pasinaudoti, ji suprasti, žmoniškai kaip reikiant pagyventi, — jis tau pro šalį tiesiog galvotrūkiais, net pasišokinėdamas prašvilpė".

"Mintimis aš vėl ir vėl keliauju į tas tolimas svajonių ir laimės kupinas vaikystės dienas, minčių sparnais skrendu užburton pasakų šalin, vaizduotėje kaip gyvus vis regiu laukus, miškus ir pievas brangios tėvynės mano".

"Tų, kurie kenčia, nevadinkite "vargšais, nelaimingais", jie yra šios žemės turuoliai, nes jų sielose kaupiasi tyrieji tiesiai iš Dievo širdies trykstantieji spinduliai".

"Tarp praieities, kur yra mūsų atminimai, tarp ateities, kur yra mūsų viltys, dar yra dabartis, kur yra mūsų pareigos".

Jeigu myli amžinybę, gerai sunaudok laiką. Vakarykščia diena: nebeatšaukiama. Rytdiena — neužtikrinta. Tik šiandien yra tavo, bet jei jos nesunaudos, ją prarasi, ir tai amžinai. Viena "šiandien" yra verta dviejų rytojų".

"Meilė yra greita, nuoširdi, švelni, išmintinga, tvirta, kantri, ištikima, pastovi kilniadvasė, niekad neieškanti savęs, nes kai tik pradeda me ieškoti savęs — nustoja ma myliėti".

"Nauja šluota švariai šluoja, bet sena žino visus kam pus".

"Pramžiau. Gražink mus į šalį, kurią mums pats dangus dovanojo, įkryžtur bažnyčių žemę, į kraštą, kurį tu nuo amžių pamėgai". (Iš Sibiro lietuvių maldaknygės).

APDRAUDA

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilų
* Komercinių

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

1982 metais numatytos

EKSKURSIJOS

VILNIUS IR KITI
EUROPOS MIESTAI

GEGUŽĖS	26	RUGPJŪČIO	11
BIRŽELIO	16	RUGSĖJO	1
LIEPOS	8	RUGSĖJO	29
LIEPOS	22		

Galima važiuoti vienai arba dviem savaitėm grupėje, arba pavieniui.

Smulkesnių žinių teirautis žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

Simon's
Travel

KVIEČIAME KELIAUTI

KARTU 1982

10 DIENŲ LIETUVOJE

GEGUŽĖS 10 — GEGUŽĖS 24

13 DIENŲ SU GIMINĖM!

GEGUŽĖS 20 — BIRŽELIO 3	LIEPOS 15 — 29
GEGUŽĖS 27 — BIRŽELIO 10	RUGPJŪČIO 12 — 26
LIEPOS 8 — 22	RUGSĖJO 2 — 16

VILNIUS — LENINGRADAS BIRŽELIO 17 — LIEPOS 1

SAVAITEI ! LIETUVA

RUGSĖJO 9 — 16 RUGSĖJO 30 — SPALIO 7

Visas grupės lydi savininkai arba patyre palydovai. Sutvarkome iškvietus vizitus į Lietuvą ir iš Lietuvos. Nupirkame Lietuvoje gimimams kooperatinius butus, automobilus bei kitus patogumams daiktus. Sažiningai tarpininkaujame tvarkant palikimus gimimams Lietuvoje.

SMULKESNIŲ ŽINIŲ TEIRAUKITES:

TORONTO TEL: (416) 537-3060 arba 532-8772

MONTREAL : (514) 669-8834 — L. Stenkevičius

CHICAGO: (312) 496-8406 — V. Romonis

LOS ANGELES — (213) 660-6600 — J. Petronis

— (213) 664-0791 — namų;

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada

TELEX: 06-986766 STOR

ŠIUO ADRESU SAŽINGAI PATARNAUJAMA JAU 22 METAI

Kelionių biuro savininkai — AUDRONĖ ir VYTAS SIMINKEVIČIAI

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

nalistė aprašė 4 paviljonus,

jų tarpe nemažai vietos skirdama lietuvių "Vilniaus" Paviljonui. Ji išgyrė šokėjus, tautinius rūbus, gėrimus maistą ir pyragus. Šiomet Karavane dalyvavo 44 etninės grupės, nors ir sąlygos jame dalyvauti yra gana sunkios ir kai kurioms mažesnėms grupėms neįkandamos.

PIRŠLIAUJA LIETUVIS
GYVENANTIS AUSTRALIJOJE

Lietuvis piršlys patarnauja norintiems sukurti lietuvišką šeimą. Jo adresas: VYTENIS, Box 4861, Melbourne 3001, Australia. Šis vedybų biuras atsiliepia į iš viso pasaulio besikreipiančius, nežiūrint kokio amžiaus sulaukusius. Įsirašant į Biurą, reikia įmokėti \$20.

st.catharines

"RAMOVĖS" TRADICINĖ
GEGUŽINĖ

LKVS "Ramovės" Niagaros Pusiasalio Skyriaus tradicinė gegužinė įvyks š. š. m. RUGPJŪČIO mėn. 8 d., Vinco Bie liūno Sodyboje, WELLAND, Ont. Pradžiai 2 val. p.p. "Ramovės" Valdyba maloniai kviečia visus atsilankyti.

Šis Skyrius nėra gausus nariais, bet veiklus: kasmet surengia gegužinę ir Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimą.

Gražu, kad lietuviai dar nepamiršo, kad ne vien duona žmogus gyvas...

NEPRIKLAIMA LIETUVA

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS

JEIGU NOTI NUSTOTI — MŪSŲ.

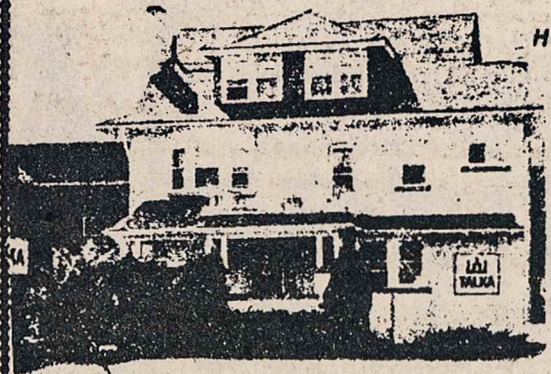
ATEIK ! LIETUVIŲ A A (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ 119 MIMICO AVE. (Royal York Rd. ir Mimico Ave. kampas) TORONTE, 7.30 v.v.

SKAMBINKIT Tel.: 487-5591

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ
KREDITO
KOOPERATYVAS
TALKA

830 Main St. East
L8M 1L6
Tel: 544-7125

kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiama paslauga

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 12%
term. depoz. 1 m. 14%
term. depoz. 3 m. 13%
reg. pensijų fondo 14%
90 dienų depozitus 14%
14%
14%
14%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 18%
asmeninės paskolas 20%

Ne mokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais—ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.
penktadieniais nuo 10 iki 7 val. šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos—rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

PAGERBTI MIRUSIEJI KANADOS LIETUVIŲ FONDE

Sakalų ir Vindašių draugai, palydint a.a. Valeriją VINDAŠIENĘ įpoilsio amžinybę, aukojo Kanados Lietuvių Fondui:

\$50, - P. Z. Sakalai; po \$25, - A. G. Cibai; po \$20, - N. Navickienė, P. Bulke, A. G. Patamsiai, G. A. Skaisčiai, B. Z. Ščepanavičiai, V. Dimitrij; \$15, - L. Skripkutė; po \$10, - P. G. Breichmanai, A. M. Garkūnai, P. S. Kanopos, B. E. Mišaišiai, J. R. Pleiniai, E. K. Šleikiai, M. I. Repėckai, P. M. Vaitonai, G. O. Vindašiai, A. N. Gutauskai, K. E. Norkai.

Fondas užjaučia visus gimines ir linki stiprybės.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

V. SKUODIS IR N. SADŪNAITĖ klyklos ir Mergaičių Choro BUS PAGERBTI

SLA 72-os KUOPOS GE-
GUŽINĖ vyks LIEPOS 18 d.
A. Padoiskio Sodybo-
je, PARIS, Ont. Šioje gegu-
žinėje žadėjo dalyvauti ir
Hamiltono miesto burmistras.
Hamiltono Pensininkų
Klubo menininkai atliks
programą, šokių muzika pa-
sirūpins J. Adomaitis iš To-
ronto.

Prasmingą SLA 72-os
Kuopos tradiciją tęsiant, ge-
gužinės metu bus įamžinti
Lietuvos okupanto nekalta
nubausti-prof. Vytautas Skuo-
dis ir Nijolė Sadūnaitė - Ka-
nados Lietuvių Fonde.

Kviečiami visi lietuviai ko
gausiau dalyvauti!

• J. ir J. KAMAIČIAI at-
šventė 20 m. vedybų sukaktį.
J. Kamaitienė yra daug
dirbusi liuanistinės Mo-

tyklos ir Mergaičių Choro
tėvų komitetuose.

ŠACHMATU MEISTERIS

ŠALFAS Sąjungos organi-
zuotose sporto žaidynėse
Cleveland'e hamiltonietis,
adv. Juozas CROLAVIČIUS
laimėjo pirmą vietą šachma-
tų turnyre ir laimėjo dr.
Alg. Nasvyčio vardo pereir-
namąją trofeją.

PAŽYMĖTINOS SUKAKTYS

• E. ir Br. MILAŠIAI šven-
tė savo gimtadienius—80 m.
ir 85-ųjų m. Abu dar veik-
lūs ir sveiki. Sukaktis at-
šventė savo artimųjų tarpe
"Germania" Klube.

• KAŽEMĖKAI Janina ir
Juozas iškilmingai ir links-
mai atžymėjo savo 40 m.
vedybinių sukaktį. J. Kaže-
mėkas yra pasižymėjęs Ha-
miltone lietuviškojoje veik-
loje.

sylūnienė apibūdino Pr. Lem-
bertą, kaip rašytoją, meni-
ninką - kūrėją, kurio sukur-
tos eilės ir šiandien plačiai
dainuojamos liaudyje ir kom-
pozitorių pritaikintos dainuo-
ti chorams, oktetams bei so-
listams. Buvo pristatyta ir
naujai išleista Pr. Lember-
to plokštelė, kurią tuojau išpi-
rko susirinkusieji. Paminėji-
me dalyvavo čia viešinti iš
Santa Monika Kalifornijos ir
velionio poetonašlė, Monika
Lembertienė. Po minėjimo
buvo valės ir pašnekesiai.

• Tragiškojo birželio, mū-
sų tautos naikinimo, sukaktis
buvo paminėta birželio 12
d. šv. Petro lietuvių para-

pijos bažnyčioje pamaldomis
už Tautos kankinius ir iškil-
minga sueiga ten pat salėje
Bažnyčioje giedojo Brockto-
no šv. Kazimiero lietuvių pa-
rapijos choras. Iškilminga-
mė minėjime kalbėjo Aloyzas
Astravas, meninėje progra-
moje dainavo sol. S. Povila-
vičius, akomp. komp. Jero-
nimui Kačinskui. Paminėji-
ma surengė J. Vanagaičio
vardo šaulių kuopa. Šaulės
moterys svečius pavaišino
arbata ir pyragėliais. Pra-
vedė kuopos pirmininkas St.
Augonis.

• Lietuvių Piliečių Klubas,
vadovaujamas A. Čapliko, bir-
želio 13 d. savo klubo audi-
torijoje suruošė metinį ban-
ketą. Jame pagrindiniu pa-
skaitininku iš Čikagos buvo
pakviestas, neseniai iš oku-
puotos Lietuvos atvykęs, prof.
dr. Kazys Eringis. Meninėje
programoje dainavo sol. Dai-
va Mongirdaitė-Richardson,
akomp. Sauliui Cibui. Lietu-
vių Klubo banketas praėjo su
dideliu pasisekimu, tik klub-
o vadovybė susilaukė kriti-
kos, kad jis buvo surengtas
tuo metu, kada visatauta liū-
di išvežtųjų, Sibire mirusių
bei laisvės kovose žuvusių
šeimos narių.

• Iš spaudos išėjo ketvirtoji
čia gyvenančio rašytojo-saty-
risto, Antano Gustaičio kny-
ga: "Ko Liūdi, Putinėli". Iš-
leido A. Mackaus knygų leidi-
mo Fondas Čikagoje.

• Inž. Edmundo ir Stasės Ci-
bų sūnus, Saulius Cibas, bir-
želio 10 d. baigė Harvardo
medicinos mokyklą ir gavo
daktaro diplomą.

• Rašytojas ir poetas Stasys
Santvaras gegužės 27 d. at-
šventė savo 80-tąjį gimta-
dienį.

• Seniausios Naujoje Angli-
joje Lietuvių Radio valandos,
vedamos Stepono ir Valenti-
nos Minikų, vasaros pikuškas
įvyksta rugpjūčio 8 d. Romu-
vos parke, Brocktone.

• Sunkiai serga kompozito-
rius Julius Gaidelis, gydomi
namuose, žmonos priežiūroje.

J. V. Sūdavas

montreal

Svarbūs įvykiai bei faktai
dėjosi š. m. birželio 13 d.
Montrealyje. Visų pirmiau-

PAGERBTI MIRUSIEJI KANADOS LIETUVIŲ FONDE

Thunder Bay netikėtai staiga mirus Joanai PAULIO-
NYTEI, artimieji, draugai bei pažįstami aukojo Kanados
Lietuvių Fondui:

\$25, - B. E. Gudinskai; po \$20, - P. Z. Sakalai, A. M.
Garkūnai, J. Poška, L. M. Urbonai, A. J. Pliopliai, J. Dam-
baras; \$15, - L. Balsys; po \$10, - M. I. Repėckai, M. F. Jo-
kūbnyienė, J. Brazlauskas, J. Lukša, V. G. Butkiai, V. Ignai-
tis, J. A. Lukošūnai, K. A. Kudirkai, O. G. Melnikai, C. B.
Pezdzieckiai, A. Burdūlienė, V. E. Dailydžiai, Z. A. Stan-
čikai, Z. G. Vidmantai, A. Indrelienė; \$5, - B. Petkevičius.

Fondas nuoširdžiai užjaučia visus gimines ir arti-
muosius draugus.

KLF

sia, visa Aušros Vartų Pa-
pijos Choro vadovybė tapo
pagrindinai perorganizuota.

Tuoju po sumos buvo su-
šauktas visuotinis Choro na-
rių susirinkimas. Pirminin-
kaujant jaunam, sumaniam ir
energingam Pauliui Mališkai
buvo vykdomi rinkimai.

Praedant pačia Valdybos
viršūne - seniūnu / pirmi-
ninku/, visi etatai buvo iš-
statyti perrinkimui. Tuo pa-
čiu metu teko sužinoti, jog
mielasis Paulius Mališka ke-
tina rudenop pakelti savo
sparnus iš Montrealio toli-
mesnėm studijom. Gaila, kad
atrodo, neteksime vieno iš
šaukiausių bei rimčiausių
šio Choro narių. Išmintingojo
jaunuolio asmuo būdavo daug
reikšiantis bei visa taisantis
faktorius šio Choro įvairio-
se painiavose. Tikimės, kad
Paulius ir toli nuo savo
gimtojo Montrealio neužmirš
ir neapleis pamiltą Choro
ir bendraminčių draugų.

Tačiau grįžkime prie šio
rašinio pagrindinės min-
ties - AV Parapijos Choro
vadovybės rinkimų.

Kaip jau minėta, sumaniai
pravedant rinkimus Pauliui
Mališkai - naujuoju pirmi-
ninku-seniūnu-buvo patvir-
tintas jo brolis, McGill Uni-
versiteto studentas Danie-
lius Mališka. Įždininku
perrinktas veiklus ir balsin-
gas jaunuolis Antanas Mic-
kus. Revizijos komisijon į-
stoję Anie Gudaitė ir Alber-
tas Rusinas. Balsų seniū-
nais subiko būti: spranų -
Betty Gudaitė, altų- Julija
Adomaitytė, tenorų-Vytautas
Murauskas ir bosų-Alfonas
Jarkus. Spaudos ryšiams
pasiūlytas sutiko būti D. N.
Baltrukonis.

Toliau sekė gyvi pokal-
biai - diskusijos. Apie savo
daugiapusišką veiklą davė
pranešimą jaunasias maestro
- Aleksandras Stankevičius.
Kaip jau žinoma, išvykstant
Seslei Teresei atgal į Ken-
nebunk Port vienuolyną- jos
vadovaujamas Mergaičių
Choras "Pavasaris" perė-
jo mūsų jaunojo maestro A.
Stankevičiaus vadovybėn. Jis
pranešė, kad "Pavasario"
Choras pakviestas dalyvauti
Brockville įvyksiančiam ja-
nųjų chorų festivalyje. Tad,
kaip matome, maestro turės
pilnas rankas darbo. Jis taip
pat painformavo apie ruo-
šiamą kalėdinių giesmių

Montrealio skautai ir skautės kviečia jaunimą dalyvauti

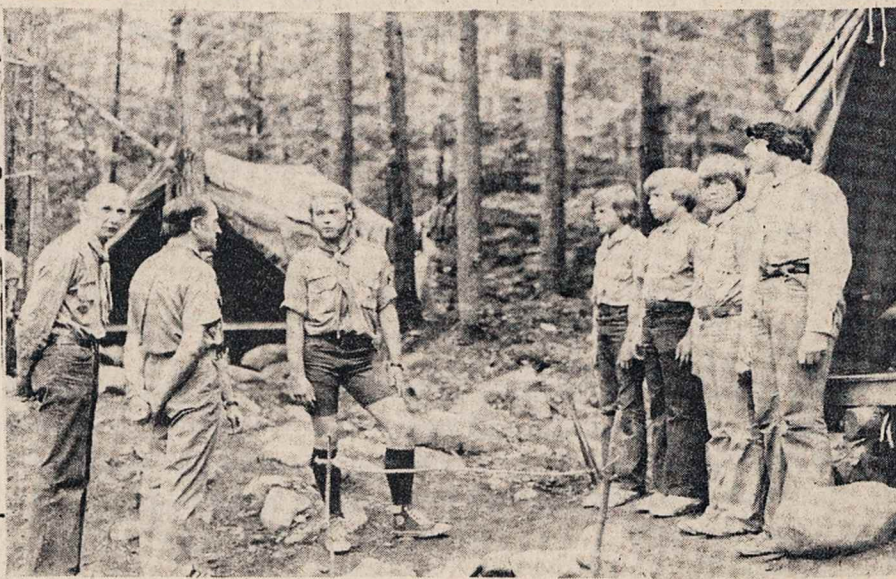
18-toje skautų-čių STOVYKLOJE BALTIJOJE

- Vyksta: liepos 31 d. iki rugpjūčio 8 d.
prie LAC SYLVÈRE, St. Donat, Que.
- Jaunimui IDOMI PROGRAMA:
paskaitos, žaidimai, dainos ir iškylos.
- Kiekvienas jaunuolis - lė laukiami;
kviečiami ir ne skautai.

Dėl informacijos prašome rašyti arba skambinti:

Sk. Vyčiui Rimui PIEČAIČIUI
6121 La Salle Blvd.
Verdun, Que. H4H 1P7
Tel. (514) 767-8779

L. S. B. Kanados Rajonas,
GELEŽINIO VILKO TUNTAS, MONTREAL

MONTREAL'O SKAUTAI BALTIJOS STOVYKLOJE: čia
matome stovyklautojus maždaug prieš 4-5 metus - stovi
iš kairės- Br. Niedvaras, buvęs tuo metu v. s. S. Miknai-
tis, stovyklos komendantas G. Nagys, J. Valiulis, Danius
Piečaitis, A. Dasys ir T. Valinskis. Ar atpažįstame? Jie
visi ir dabar aktyviai skautauja ir rūpinasi Baltijos Sto-
vykla.

Nuotr: D. Mališka

rekordavimą Montrealio je rengiamųjų VII-ųjų Ka-
"Marko" Studijoje. Šis pro-
nados Lietuvių Dienų prog-
jektas yra pravedamas ma-
estro asmeniškai iniciatyva

Susirinkimas baigėsi, su-
teikęs daug naujų vilčių bei
ryžto sėkmingai įvykdyti jau
minėto kito istorinio įvykio-
Kalėdinių Giesmių Plokšte-
lės išleidimo.

Tad - linkime sau geros
sėkmės...

D. N. B.

NAUJA MONTREALIO LIETUVIŲ CHORO VALDYBA

Priekyje: A. Gudaitė, J. Adomaitytė, B. Gudaitė; antroje
eilėje: sol. A. Keblys, V. Murauskas, A. Mickus, D. Mališka,
muz. Aleksandras Stankevičius ir D. N. Baltrukonis.

Nuotr: D. Mališka

boston

BOSTONO LIETUVIAI

• Su žengiančiu pavasariu ir
Bostono lietuvių kultūrinis
gyvenimas buvo judrus. Ge-
gužės 29 d. Moterų Federa-
cijos klubas paminėjo prieš
penkiolika metų Kalifornijo-
je mirusį, ilgą laiką gyvenu-
sį Bostone poetą Praną Lem-
bertą. Populiarios dainos
"Tau, sesute, puikios gėlės..."
autorius. Į paminėjimą buvo
susirinkę gražūs būrys kultū-
rininkų: muzikų, solistų, ra-
šytojų, menininkų, velionio
poeto prietelių ir pažįstamų.
Klubo pirmininkė Elena Va-

sylūnienė apibūdino Pr. Lem-
bertą, kaip rašytoją, meni-
ninką - kūrėją, kurio sukur-
tos eilės ir šiandien plačiai
dainuojamos liaudyje ir kom-
pozitorių pritaikintos dainuo-
ti chorams, oktetams bei so-
listams. Buvo pristatyta ir
naujai išleista Pr. Lember-
to plokštelė, kurią tuojau išpi-
rko susirinkusieji. Paminėji-
me dalyvavo čia viešinti iš
Santa Monika Kalifornijos ir
velionio poetonašlė, Monika
Lembertienė. Po minėjimo
buvo valės ir pašnekesiai.

• Tragiškojo birželio, mū-
sų tautos naikinimo, sukaktis
buvo paminėta birželio 12
d. šv. Petro lietuvių para-

3
Hour
Service

\$ 1.50 kelnes
pristatant
ir atsiimant

SKAMBINKIT:

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

365-7146
7661-A CENTRALE

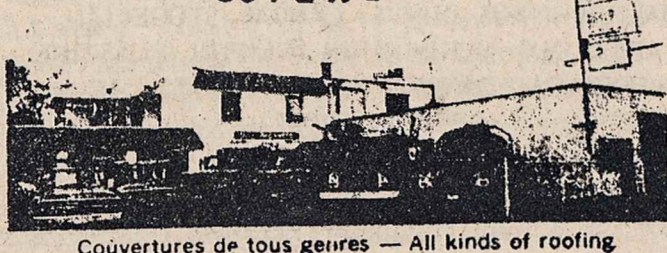
365-1143
495-906 rue. LaSalle

766-2667
2885 ALLARD

**GUY
RICHARD**
ROOFER—COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausios patarėjos ir darbo atlikimas stogadengys Guy RICHARD.
kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir
prieinamomis kainomis. Namų stogo dengimui ar taisymui skambinkite:

364-1470

Couvertures de tous genres — All kinds of roofing

7725, Georges

LaSalle

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.

SUTAUPYKITE NUO \$500.- IKI \$1000.- PIRKdami
GARANTUOTAI NAUJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI
IS FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUVINAI.

Tel. 845-2912

EMBASSY FUR.

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave.

Chateauguy, Verdun, Que.

Tel.: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

MONTREALIO LIETUVIŲ CHORO DALYVIAI RENKASI
PRIE "MARKO STUDIOS" KALĖDINEI PLOKŠTELĖI ĮRA-
ŠYTI. Nuotr. A. Mickus

MONTREALIO LIETUVIŲ CHORAS, kuriam vadovauja muz. Aleksandras Stankevičius, yra sudarytas jo paties iniciatyva, išrinkus balsus iš Montrealyje esančių chorų, Okto ir asmenų, kurie jo-
kam chorui nebeprisiklausė, bet sutiko dalyvauti Kalėdinų giesmių plokštelės paruošime ir įrašyme.
Ši Kalėdinė Plokštelė jau birželio mėn. baigė ir med-
baigta ir bus išleista SPALIO cinos fakultetą Harwardo U-
mėn. Giesmės palydimos orkestro.

Choras susideda iš 45 as-
menų. Kaip prisimename, jis
laimėjo Quebec'o konkurse
I-ą vietą.

Plokštelė bus paleista į
bendrą rinką.

• Muz. STANKEVIČIUS A-
leksandras išvyko vienai sa-
vatei atostogų į pietų salas.

DR. J. MALIŠKA
DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel.: 866-8235
Namų: 488-8528

DR. A. O. JAUGELIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St.
Suite 11-12, Montreal P. Q.
Tel.: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ
Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS
B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel.: 931-4024

ADVOKATAS
ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.
4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel.: 878-9534

ADVOKATAS
J. P. MILLER B. A. B. C. L.
168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel.: 866-2063 ir 866-2064.

ADVOKATAS
VICTOR E. RUDINSKAS
B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS
J. BERNOTAS
3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel.: (514) 871-1430.

NOTARĖ
RŪTA POCAUSKAS
50 Du Domaine, 11e Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel.: 453-9142

LIEPOS MĖN. 25 d. SEKMADIENI

L. K. Mindaugo Šaulių Kuopa kviečia į

GEGUŽINĖ

F. SKRUIBIO VASARVIETĖJE

Pamaldas atlaikys Tėv. J. KUBILIUS, S. J.

• Muzika • Loterija

VISI MALONIAI KVIEČIAMSI DALYVAUTI

L. K. Mindaugo Kuopos Valdyba

dr. Tomas Remeikis, Dovas Šaulys.

Joninių dieną kursantai buvo pakviesti atlikti prog-
ramą dr. Jono Valantiejaus
Sodyboje. Nors kursai tęsėsi
tik vieną savaitę, bet buvo,
gerai suplanuoto laiko dėka,
daug atlikta.

GRAŽIAI PAŽYMĖTAS
VANDOS LAPINIENĖS
GIMTADIENIS

Dainavos ežero prieglob-
tyje Vanda Lapinienė savo
gausios šeimos ir draugų
tarpe atšventė 80 m. sukaktį
liepos 3 d.

Gausus būrys svečių vai-
šinosi, dainavo, juokavo, lin-
kėjo viso gero suktuvinin-
kei. Buvo įteikta bendra do-
vana, ir pavienių asmenų.
Įteikta graži juosta, austa
Lietuvoje.

Vanda Lapinienė, nuo jau-
nystės dienų pamėgusi dai-
navimą, muzikos meilę įkvė-
pė savo trims sūnams: Zig-
mū, Rimui ir Kęstučiui.
sūnūs ir dukrotaip pat mu-
zikalus ir aktyvūs lietuvių
ansambliuose: groja ir šoka.

• TANNER Jūratė / Cipli-
jauskaitė / ir Charles at-
šventė savo 25 m. vedybų
sukaktį.

• SELENIAI, Liudas ir Onu-
tė, iš Detroito, lankėsi pas
jos motiną E. Kaulakienę,
LaSalle. Ta proga svečiai
dalyvavo p.p. Alinauskų duk-
ters Ritos vestuvėse bei ry-
tojaus dieną po jų Jonų ir
Petrų pietuose, AV parapijos
salėje.

L. ir O. Seleniai yra buvę
montrealiečiai ir čia atvykę,
jaučiasi kaip namie.

• ZABELIAUSKAS Rai-
mondas baigė medicinos fak-
ultetą McGill Universitete
ir išvyko į Torontą atlikti
stažą.

• LUKOŠEVIČIUTĖ Rasa
gavo antrą BA iš socialinių
mokslų srities. Pasiryžusi
siekti masterio laipsnio.

• GURČINIENĖ Viktorija iš
Santa Monica buvo atvykusi į
Montrealį, aplankė visus gi-
mines, buvo apsistojusi pas
Praną ir Jadvygą Baltuonius.

• SUBAČIAI, Rūta / Rudins-
kaitė / ir Darius iš Bostono,
aplankė savo gimines Mont-
realyje.

• SKREBUTĖNAI, Vacys ir
Julija iš Toronto buvo at-
vykę pas puseseres E. Kau-
lakienę ir p. Šipeliene į La-
Salle, kur buvo minimos W.
Šipelio mirties metinės. Bu-
vo kartu atvykę ir V. Skre-
butėno brolis iš Argentinos.
Jis jau kuris laikas svečia-
vosi Toronte.

Visi jie atsilankė į Jonų ir
Petrų pietus Aušros Var-
tų parapijos salėje.

AUŠROS VARTU
PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Po šaltų, vėjotų dienų,
sekmadienis liepos 4 d.,
AV gegužinei skirtas, pasi-
taikė gražus ir šiltas, ro-
dantis lyg pradžią vasaros,
nors jau liepos mėnuo. Kito-
mis vasaromis tuo laiku
karštis paprastai jau būda-
vo gerokas ir net pradėjęs
įkryti.

Gerai, kad buvo atšilę tą
gegužinės dieną. Į PALAN-
GOS vasarvietę buvo suva-
žiavę ne tik montrealiečiai,
aktyviai dalyvavo pamaldose
vietiniai palangiškiai lietu-
viai, kurie ten turi vasarvie-
tes, o Juozas Griganavičius
/ anksčiau gyvenęs Verdune /
atvyko iš Chicagos.

Pamaldas atlaikė ir neil-
gą pamokslą pasakė kleb-
kun. J. Kubilius, SJ, primin-
damas, kad "šiandien ilgai
nesi melsime, geriau pasiil-
dykime ir pasidžiaukime
saulute", o baigdamas kvie-
tė visus į p.p. Čepulių kie-
mą pasivaikinti.

Ten, dūmuose paskendusį,
radome Stasį Rimeikį su
žmonos ir vaikų pagalba be-
kepantį įvairius kepsnius, o
kugelis, nors garavo, bet
greičiausiai buvo paruoštas
namuose.

Visi kibo į valgi, išalkę ar
ir visai valgyti dar nenorin-
tys, nes šnekusis Stasys, ža-
rijas rausydamas, vis kal-
bėjo, kad doleriai už pietus
ne jam, bet parapijos naudai.

Štai ir mūsų populiarusis
dantų daktaras Jonas Mališ-
ka / čia pat kai mynystėje jo
vasarvietė ir kasmet gegu-
žinės proga švenčia kažko-
kias metines /, atskubėjęs
užsako trylikai savo svečių
pietus, suprantama, su kuge-
liu. Mažiau susirūpinimą iš-
"kukoriaus" veido ar užteks
tokiam skaičiui kugelio. Bet
jo šeimininkės tučiuojau ne-
šė ir krovė ant ilgo stalo pa-
tiekalus, o kai jo svečiai at-
vyko - visi sėdo prie išri-
kiuotų patiekalų.

Buvo ir daugiau kitokių
nuotykių, bet jie įdomūs tik
tuo laiku - kai ten pat jie
vyksta.

J. Kriščiukaičio ir jo žmo-
nos gražiai eglėmis apaugu-
sioje vasarvietėje skambėjo
daina iki vakaro. Taipgi
Grigelių kiemas buvo pilnas
užėjusių bei vasarojančių;
nemažiau Baleišių, Blaiz-
džiūnų, Alinauskų, Petro-
nių, Gudų, Rutkauskų ir kt.
Tik Leono ir Olgos Gureckų
gražioji vasarvietė tą dieną
buvo tuščia - įėjimas kieman
kartimi užvertas ir ant len-
tos - išpėjimas saugotis šu-
nies. Būk tai, tik vakar jie
čia buvę.

Gegužinė tęsėsi iki virė-
jas iškrito iš kojų. prp.

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:

Term. indėlius 1 m. 15 %
Certifikatus 15,5 %
Spec. Taupom. s-tas.. 13 %
Taupymo s-tas 11 %
su apdrauda iki \$ 2,000
Trumpalaikius indėlius 14-15 %
už \$ 20,000 ir daugiau
Cekių s-tas 6 %

Nekilnojamo turto,
Asmenines ir
Prekybines.
Paskolos mirties
atveju apdraustos
iki \$ 10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS.
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč. 9 - 3	-----
Ketvirtadieniai 12 - 8	6 - 8
Penktadieniai 12 - 6	12 - 6
Sekmadieniai 10:15 - 12:30	-----

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

• Didelis pasirinkimas gotavų polių
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisov ir remdelsiu
• Siuvu ir poruodu

1448 RUE ST-ALEXANDRE SUITE 500A MONTREAL, QUEBEC H3A 2G6 TEL 288-9646

Member

Foto M. L. S.
SISTEMA

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS
PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P. Q.
Tel: 273-9181 Namų: 737-0844

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS
Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investacijos JAV ir Kanados provincijose

Tel. Bus: 482-3460
Res. 767-4690

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komerinio privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

**montreal west
automobile**

PONTIAC • BUICK • ASTRE

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ
IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
• NEĮTIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS
AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR
SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUSI
• UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE!
PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PASIKALBĖKITE SU
Menageriu Leo GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA